№ 154 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאדזשער טאגעבלאט

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעדאקציע 63, פון אדמיניסטראציע 47

דאנערשטאג, כ"ו סיון תרפ"ט. | 4 lipca 1929 r. | 22-טער יאהרגאנג.

לאנדאן וועט זיך שטעלען אויף דער זייט פון בערלין געגען פראנקרייך

זאגט די פראנצויזישע פרעסע

פ א ר י ז. (כפעצ.) די ענגלישע טראן-רעדע ווערט ארומגערעדט אין דער פאריזער פרעסע נים קורצע קאמענטארען. „עכא דע פארי" שרייבט, אז דער צוזאג פון א פריהצייטיגער עוואקואציע פון רהיין-געביט בעפעסטיגט דעם איינדרוק, אז לאנדאן וועט זיך שטעלען אויף דער זייט פון בערלין נעגען פראנקרייך. דאס אפזאגען זיך פון דער אקופאציע פון אויבער-רהיין ווערט אנ'אויסערגעוועהנליך וויכטיגער מאמענט אין דער געשיכטע פון איירא פא, מחמת אויב די עוואקואציע וואלט איינגעטרעטען וואלטען די דייטשען בעקומען די פרייהייט זיך צו בעוועגען אויף זייער מזרח-גרעניץ. „פיגארא" ערקלערט, אז פראנקרייך וועט מוזען טראגען די שלעכטע פאלגען פון דער שאפונג פונ'ם נייעם ענגלישען קאבינעט. די דייטשען וועלען איצט כון אלץ, כדי פון זיך ארפצוווארפען די קייטען פון ווערסיילער טראקטאט:

דייטשער קאבינעט וועגן האנדעלס-טראקטאט מיט פוילען

ב ע ר ל י ן (ספעצ.) דער דייטשער קאבינעט האט זיך אויף דער נעכטיגער זיצונג פערנומען מיט דער פראגע פון פויליש-דייטשען האנדעלס-טראקטאט.

מיט'ן אנטייל פון דייטשען געזאנדטען אין ווארשא, רוישער, וואס וויילט איצט אין בערלין האט מען אין די פריוואט-רעסירטע רעסארטען אנגעהויבען די בעראטונגען וועגען האנדעלס-אונטערהאנדלונגען מיט פוילען, און הויפטזעכליך האט מען בעטראכט די סיטואציע, וואס האט זיך געשאפען אלס רעזולטאט פון דער לעצטער העכערונג פון די דייטשע צאל-סטאווקעס.

גרויסע אינדוסטריע-מוזעאום וועט געשאפען איז ווארשא.

וו א ר ש א, (טעלעפאניש) דער האנדעלס-מיניסטער קוויאטקאווסקי האט אונטערגענומען א איניציאטיוו צו שאפען אין ווארשא א גרויסען אינדוסטריע-מוזעאום.

דער מיניסטער האט בדעה זיך צו ווענדען צו אלע פירמעס וואס האבען אויסגעשטעלט זייערע עקספאנאטען אויף דער אויסשטעלונג אין פויזען, אז זיי זאלען זיי שפעטער אוועקגעבען דעם אינדוסטריע-מוזעאום וואס וועט האבען א גרויסען ווערט בעזונדערס פאר דער שול-יוגענד, וואס וועט אויפ'ן ארט זיך קענען בעקענען מיט די פוילישע אינדוסטריעלע-שאפונגען.

די פראגען, וואס דער פיהרער פון דער אפאזיציע באלדווין האט געשטעלט מאקדאנאלד'ן

לאנדאן, (ספעצ.) נאכ'ן איבערליינען די טראהן-רעדע אין ענגלישען פארלאמענט האט גענומען א ווארט אלס פיהרער פון דער אפאזיציע. באלדווין, וואס האט געשטעלט דעם פרעמיער מאקדאנאלד פאלגענדע פראגען:

1) צי די רעגירונג וועט פריהער פארלעגען דעם פארלאמענט די רעפאראציע-קאנווענץ ער זאל זיך וועגען איהר ארויסזאגען איידער ער וועט זי אננעמען.

2) ווען וועט מאקדאנאלד פאהרען קיין אמעריקא.

3) צי מאקדאנאלד האלט נאך אלס יסוד פון די רוסיש-ענגלישע בעציהונגען דעם אינהאלט פון זיין נאטע פון אקטאבער 1924.

4) צי די רעגירונג וועט וועלען ווייטער לאזען דעם צאל-שוץ אדער זי וועט איהם אפשאפען.

5) צי די רעגירונג וועט ביים אונטערשרייבען די וואשינגטאנער קאנווענץ וועגען 8 שעה'דיגען ארבייטסטאג לעגען אכט דערויף אז די ענגלישע אינדוסטריע זאל נישט ליידען דורך פערשידענע אינטערפרעטאציעס פון די פארשריפטען.

די ענגלישע פרעסע וועגען דער טראהן-רעדע.

לאנדאן, (ספעצ.) „מארנינג פאסט" ארומרעדענדיג די טראהן-רעדע האלט, אז די פראגע וועגען בעניייען די דיפלאמאטישע בעציהונגען מיט די סאוויעטען וועט ארויסרופען א שטארקע געגנערשאפט מצד די דאמיניאנס. דער „טיימס" מאכט אויפמערקזאם דערויף, וואס אין דער פראגע פון שוץ פון דער ענגלישער אינדוסטריע. ווי ס'איז צו דרינגען פון דער טראהן-רעדע וועלען געוויס נישט איינטרעטען, וועלכע עס איז ענדערונגען אזש ביז אפריל פון קומענדען יאהר. „דאילי מאיל" שרייבט, אז דער אנהויב פונ'ם רעגירען פון דער ארבייטס-פארטיי שטעלט זיך פאר אלס פארזיכטיג איינפיהרען אין לעבען דרייסטע פלענער.

מאקדאנאלד'ס רעדע אין ענגלישען פארלאמענט

לאנדאן, (ספ.) נאך דער רעדע פונ'ם פיהרער פון דער אפאזיציע באלדווין האט גענומען דאס ווארט פרעמיער מאקדאנאלד. ווערענדיג בעגריסט דורכ'ן פארלאמענט גראד אזוי שטארק ווי באלדווין. אין אנהויב פון זיין רעדע האט ער אנגענומען מיט צופרידענהייט די הבטחה פון באלדווינ'ען, אז די פארטייקאמפען אין פארלאמענט דארפען געמילדערט ווערען און ער האט צוגעזאגט אנצווענדען א ענהליכע טאקטיק אויך מצד דער ארבייטס-פארטיי.

איבערגעהענדיג צום יאנג-פלאן האט מאקדאנאלד אנגעוויזען אז עס ווערט יעצט אויסגעארבייט דורך 3 מיניסטעריום'ס: אויסערן, פינאנץ און האנדעלס-מיניסטעריום. די רעגירונג האט שוין בעדאנקט די ענגלישע זאכקענער וואס האבען געארבייט איבער'ן יאנג-פלאן.

די ענגלישע פארשטעהער האבען לייגער געמוזט איינגעהן מעהר ווי אויף איין קאמפראמיס, וואס זיי האבען נעהאלטען פאר אוננויטיג. גרויס בריטאניען טראכט נישט די איינמאל געגעבענע הבטחות צוריקצוציהען אדער צו רעווידירען די עקזעקוטירענדע טראקטאטען און געשלאסענע הסכמות.

ביי אלגעמיינע אפלאדיסמענטען פון פארלאמענט האט מאקדאנאלד ערקלערט אז ער דארף האבען א איינהייטליכען און איינשטימיגען פארלאמענט, כדי אין די קאנווענצען וואס דארפען געשלאסען ווערען מיט פרעמדע מלוכות אדער וואס דארפען ערגענצט ווערען, אונבעדינגט דורכצופיהרען די אינטערעסען פון ענגלאנד. די ענגלישע רעגירונג האט צוליב דער נויטווענדיגקייט פון ערלעדיגען א רייע פינאנציעלע נים נאך פאר'ן ערשטען סעפטעמבער פערבעטען די פעראייניגטע רעגירונגען אויף א קאנפערענץ אויסצופארשען דעם יאנג-פלאן און די ענינים וואס זענען פערבונדען מיט דעם פראבלעם.

גלייכצייטיג האט די ענגלישע רעגירונג פארגעלעגט די רעגירונגען פון די פעראייניגטע מלוכות דאס פראגראם פון דער ראזיגער קאנפערענץ. די אונטערהאנדלונגען וועגען דער צייט און דאס ארט וואו זי זאל פארקומען זענען נאך נישט פערענדיגט.

די איצטיגע ענגלישע רעגירונג הויפט אז א פאליטיק וואס בעפעסטיגט דעם אלגעמיינעם שלום פאר דער גאנצער וועלט. די שלום-פאליטיק מוז זיך שטיצען אויף פערשטענדיגונג און אלע פעלקער וואס האבען אונטערגעשריבען דעם קעלאג-פאקט מוזען ארויסציהען פון דעם ראונטערשריפט די קאנסעקווענצען און מוזען באמת זיך בעמיהען וועגען אנטוואפנונג. דער פרינציפ, אז מען קען אין דער צוקונפט נישט פיהרען קיין שום מלחמות, מוז נעפינען א דאמינירענדען איינפלוס אויף דער פאליטיק פון אלע פעלקער פון דער וועלט.

אין דער צווייטער העלפט פון זיין רעדע האט מאקדאנאלד זיך פערנומען מיט דער אינערליכער פאליטיק ארויס זאגענדיג זיך פאר'ן אזוי גערופענעם פער פליי ד. ה. פאר'ן פרינציפ, אז דער קאמף פון פערשידענע קלאסען, פארטייען און שיכטען פון פאלק מוז זיך האלטען אין דער גרעניץ פון עהרליכקייט און לויאליטעט לגבי די געגנער.

די ענגלישע גרויבען'ס און בערג-אינדוסטריע וואס איז אמייסטענסטען צוריקגעשטאנען פון אלע אינדוסטריע לענדער, מוז רעפארמירט ווערען דורך א נייער ארגאניזאציע פון פראדוקציע, דורך א קאנצענטראציע פון די גרויבען'ס און דורך א רעפארם פון דער ארבייטס-צייט די ענגלישע רעגירונג וועט דורכפיהרענדיג די רעפארם פון דער בערג-אינדוסטריע, מוזען נעמען אין אכט די שווערע קאנקורענץ פון אנדערע וועלט-מערק. די ענגלישע רעגירונג וועט נישט דורכפיהרען און לעבען די פארגעברייטע דורך דער קאנסערוואטיווער רעגירונג שוץ צאלען און לאזט זיך איבער דאס רעכט אפצושאפען די צאלען וואס זענען שוין איינגעפיהרט געווארען אין נייעם בודזשעט-יאהר אדער נאך פריהער. די צוגעזאגטע וואהל-רעפארם אויף נייע ברייטע יסודות ארבייט אויס א ספעציעלע קאמיסיע.

דערמארגענ'דיגער
פרייטאג-נומער
— פון —
„לאדזשער
טאגעבלאט"
וועט ערשיינען אין א גרעסערן פארמאט און ברענגען א גאנצע רייהע ארטיקלען און פעליעטאנען פון די בעסטע שריפטשטעלער
אנאנסען ווערען אנגענומען
היינט א גאנצען טאג.

Dr. Niewiażski
האט זיך איבערגעצויגען
אויף אנדזשעיא 5, טעל. 59-40
נעמט אן פון 8—10 פריה און פון 5—9 אוועגד.
ספעציאל-ארצט פאר סיפיליס, טריפער און מענער שוואכע בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
פאר דאמען ספעציעלער ווארטע-זאל.

Dr. med. Albert Gotlib
אכושער און ספעציאליסט פון פרויען-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 26, טעלעפ. 77-50
נעמט אן פון 8—10 און פון 4 ביז 7 אוועגד.

Dr. med. A. Mazur
ספעציעל-ארצט פאר אויערן, נאז און האלז-קראנק ווי אויך שטום און שפראך-פעהלער
וסכאדניא 65
איינגאנג אויך דורך פיעטריק. 46) טעל. 66-01

Dr. med Adam BENDER
האט זיך איבערגעצויגען אויף
נארוטאוויטשא 30 טעל. 14-75
ספעצ. פאר אינערליכע און הארץ-קראנקהייטען
נעמט אן פון 5—7 נאכמיטאג. 0085

הכחשה.

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיץ, וואס איז געווען פערעפענטליכט אין דער היגער פרעסע, אז ס'איז פארגעקומען א גרויסע אויטאבוס-קאטאסטראפע הינטער ווישניאווא-גורא און דערפון דרינגט ארויס, אז צו פאהרען אויף יענעם וועג — דראהט ממש מיט סכנות נפשות, ערקלערען מיר דערמיט, אז מיר האבען נישט קיין שום שייכות מיט דער דאזיגער געזעלשאפט.

אונזער אויטאבוס-געזעלשאפט בעשטעהט פון פאלגענדען צוזאמענשטעל: פרעזעס: שמעון נאוואק וויצע-פרעזעס: קאזשעק פלארטשאק לאדזשער גוט-בעזיצער, וועמעס לייטער איז ה' יצחק גאלדבערג אלס עקספערט, אז די וועגען זאלען זיין אידעאלע און די געסט זאלען זיין צופרידען.

אונזערע אויטאס, וואס קורסירען שוין 4 יאהר האט נישט פאסירט קיין שום אונגליקספאל, ווייל מיר האבען קוואליפיצירטע שאפערס, וואס געפינען זיך אונטער מיין שטענדיגער אויפזיכט, אז זיי זאלען זיין אין ניכטערען צושטאנד. טעגליך ווערען אונזערע אויטאס דורך מיר אונטערזוכט פאר'ן אבפאהרען, אויב זיי זענען ענטשפרעכענד צום קורסירען.

דער לייטער
פון די אויטאבוסען, וואס קורסירען אויף דער ליניע
לאדז—בושעושין און ווידזעוו—ווישניאווא-גורא
(—) י. גאלדבערג.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייט
קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 27-81
שפרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7 נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 2 ביז 3 נאכמ.

Dr. med. Jòzef Imich
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערן און קאפ-קראנקהייטען מאניושקי 1
Moniuszki 1, Tel. 9-97
צוריקגעקעהרט.
נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 5 ביז 7 אין אוועגד

געוואַלדיגער שטורם אין יאָגאָסלאַוויע

11 מענשען דערטרונקען פון געוויטער·

דרייסיג טויזענד מאָדיסטקעס שטרייקען אין ניו־יאָרק

געוואַלדיגער שטורם אין יוגאָ־סלאַוויע

11 מענשען דערטרונקען פון געוויטער.

בעלגראַד. (ספּעצ.) אין דער געגענד פון מאַראַיעווא איז נעכטען געגאַנגען אַ גרויסער שלאַקס־רעגען און האָגעל בעגלייט פון שטאַרקע דונערן. דער שטורם איז געווען אַזוי געוואַלטיג, אַז די טייכען האָבען אויסגעגאָסען און דאָס וואַסער האָט פערדעקט דערפער און פעלדער. דער טייך ביסנאַ האָט איבערגעריסען די טאַמע און אַראָפּגעשטירצט גלייך אויפ'ן דאָרף. 11 מענשען זענען דערטרונקען געוואָרען. אין פּאָדגאָריצע האָט אַ דונער דערהרג'עט 2 פעלד־אַרבייטער, וואָס האָבען זיך בעהאַלטען פאַר'ן שטורם הינטער אַ בוים און 9 שווער פערוואונדעט.

פּעראיין פון לייטער פון אנשטאַלטען צו רייניגען די שטאָט.

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש) דאָס אינערן־מיניסטעריום האָט צוגעשיקט אַ ציר־קולאַר צו די וואָיעוואָדעס וועגען שאַפען אַ פעראיין פון אָרגאַניזאַטאָרען און לייטער פון אנשטאַלטען צו רייניגען די שטעט.

דער דאָזיגער פעראיין וועט געהאַט דעם ציל צו קאָאָרדינירען די טע־טיגקייט, וואָס איז פערבונדען מיט'ן רייניגען די שטעט, ד. ה., רייניגען די גאַסען און פּלעצער, אַרויספיהרען אַש און שטויבען־מיסט, רייניגען קאַנאַלען א. א. וו. דער פעראיין וועט שטרעבען צו דערגרייכען זיין ציל דורך אַ שטענדיגער פער־שטענדיגונג צווישען די מיטגלידער פון אַלע שטעט, דורך שטיצען זיך מיט ראַט און ערפאַהרונג, איינאָרדנען אויף געמיינזאַמע צוזאַמענפאַהרען לעקציעס און רע־פעראַטען אָרגאַניזירען אויסשטעלונגען אויפ'ן געביט פון דער טעטיגקייט ביים ריי־ניגען די שטעט מיט'ן צונויפפיל פון דער אינדוסטריע. דער אינערן־מיניסטער האָט אויסגעדריקט זיין גרייטקייט איבערצונעמען דעם פּראָטעקטאָראַט פון דער אַקציע.

די נעכטיגע רינג־קאַמפּ'ן אין ציריך

נעכטען איז 33 מאַל פון רינג־קאַמפּען טורניר אין ציריך, זענען פאָרגעקומען פאָלגענדע 4 קאַמפּען:

די ערשטע קעמפּפענדע פּאָר זענען געווען דער רוס בעמראַשוויט און דער פּי־ביראַק וואַינורא, דער קאַמף האָט זיך פערענדיגט אָהן רעזולטאַט.

דער צווייטער קאַמף איז פאָרגעקומען צווישען פּאָשאָפּ'ן און קאַריש'ן. דער גרויסער ריז קאַריש האָט דעם קאַמף געפיהרט זעהר פערביטערט, און האָט כמעט ביז דער 30 מינוט געהאַט אַ איבערגעוויכט, דאָך האָט פּאָשאָף אויהם אין דער 37 מינוט בעזיגט דורך אַ דאָפּעלטען נעלסאָן.

אַלס דריטע קעמפּפענדע פּאָר, האָבען געפיהרט אַ רעצנדירטען קאַמף אָרלאָוו—שפּיגוואָטשעק, דער רוס האָט דעם טשעכישען מייסטער געלעגט אין דער 7 מינוט דורך אַ פּאָרדער פּאַס גריף.

דעם פערטען קאַמף האָבען צווישען זיך געפיהרט שמיבאַר — קעהלער. דער קאַמף איז געווען אַ רעצנדירענדער. דער סימפּאַטישער און שטאַרקער כאַרוואַ־טישער סטידענט האָט דעם בערלינער ריזען געלעגט אויף די לאָפּאַטקעס אין דער 14 מינוט.

עס האָט זיך אויף דער אַרענע און צום ריכטער טיש געמעלדען אַ געהיימ־ניספולע פּערזאָן אין אַ שוואַרצער מאַסקע, וועלכער האָט פערלאַנגט מען זאָל זי לאָזען קעמפּפען מיט פּאָשאָפּ'ן, די ריכטער האָבען אָבער נישט ערלויבט, ערקלערענדיג, אַז זיי קענען יאָ מסכים זיין אויף דעם קאַמף, נאָר בתנאי, אַז ער וועט קעמפּפען עפענטליך, אַראָפּנעמענדיג די שוואַרצע מאַסקע. ביז איצט איז דער קאַמף נישט צושטאַנדגעקומען.

דער מעטש פון וויענער „הכח" — „פּאָלאָניא"

זיך געענדיגט מיט אַ נצחון פון „הכח".

דער נעכטיגער מעטש אין וואַרשאַ פון וויענער „הכח" מיט „פּאָלאָניא" האָט אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע פעראינטערעסירונג אין וואַרשאַ אַזוי גוט ווי אין גאַנצען לאַנד. צום ספּאָרט־פּלאַץ האָבען געשטראָמט טויזענדער מענשען יודען און קריסטען, וואָס האָבען מיט שפּאַנונג אָפּגעוואַרט דעם אָנהויב פונ'ם מעטש. די טראַמוואַי'ען אויטאָ'ס און דראָזשקעס האָבען געפיהרט די בעגייסטערטע פערעהרער פון די וויענער „הכח"אָנער וואָס האָבען שוין נישט געקענט אַריין אויפ'ן ספּאָרט־פּלאַץ. ענדליך האָט זיך אָנגעהויבען דער מעטש. די וויענער האָבען ווי תמיד גע־שפּילט זעהר געשיקט און דרייסט. אָבער אויך די „פּאָלאָניא"־שפּילער האָבען זעהר עקשנות'דיג געשפּילט. דער רעזולטאַט איז געווען 1:0 לטובת „הכח".

30 טויזענד מאָדיסטקעס שטרייקען אין ניו־יאָרק

לאָנדאָן. (ספּעצ.) אין ניו יאָרק האָט אויסגעבראָכען אַ שטרייק אין די וואַרשטאַטען פון דאַמען־קאָנפעקציע. עס שטרייקען 30,000 מאָדיסטקעס. דער שטרייק האָט אַרומגענומען דעם גאַנצען אינדוסטריע־צענטער פון ניו־יאָרק. די פּאָ־ליציי האָט פערשטאַרקט די שמירה אויס מורא פאַר אונרוהען.

דירה־געלד אין איצטיגען קוואַרטאַל

(פּ) איינציםערדיגע וואוינונגען אָדער אַ צימער מיט אַ קיך צאָהלען און יולי 73 פּראָצענט פון גרונד דירה־געלד. פאַר הונדערט פּאַר־מלחמה'דיגע רובעל צאָהלט דער לאָקאַטאָר אויף אַזאַ אופן 194 זל. 18 גר. אַ חוץ דעם צאָהלען די דאָזיגע לאָקאַטאָרען אויך פאַר וואַסער, אַרויספיהרען דאָס אונריינקייט א. א.

די פּאָליסען־בעזיצער פון „ראָסיא"

וועלען קיין גליקען נישט מאַכען, ס'זענען דאָ מעהר שותפים ווי היהנער.

(וו) די פראַגע וועגען דער ליקווידאַ־ציע פון פערמעגען פון דער געוועזענער פערזיכערונגס־געזעלשאַפט „ראָסיא" און די רעפּאַרטיציע פון דעם פערמעגען צווישען די פּאָליסען־בעזיצער געפינט זיך איצט אין סטאַדיום פון פאַרשען יעדע איינגעגעבענע מעלדונג. עס ווערט אויסגעפאָרשט צי די פּערזאָן וואָס האָט זיך רעגיסטרירט אַלס פּאָליסען־בעזיצער בעזיצט אַלע נויטיגע דאָקומענטען, האָט פּוילישע בירגערשאַפט און ווי פיל דער פּערזאָן קומט געבען.

די קאָנטראָלע פון די אָנמעלדונגען וועט דויערן ביז צום סוף פון קומענדי־גען יאהר. ערשט דערנאָך וועט דאָס פּער מעגען צוטיילט ווערען. ערגעפּאָלט וועט דער רובעל נישט גערעכענט ווערען אויף 1.30 ווי מען האָט פריהער גערעכענט ווייל עס זענען דאָ מעהר שותפים ווי היהנער.

צושניטען אַ יודישען סוחר מיט קאַסעס

וואַרשאַ, (טעל.) ביים דאָרף ניעפּאָ־רענטש אַרום דער לאַנקע פון פויער פּראַנ־מישעק ווערליך, איז געקומען צו אַ בלוטיג געשעהעניש.

ווערליך האָט לעצטענס בעשלאָסען נישט דורכצולאָזען קיינעם דורך זיין לאַנ־קע און האָט אַוועקגעשטעלט אַלס שומר זיין 18 יעהריגען זוהן וולאָדיסלאַוו.

נעכטען איז דורך דער לאַנקע געפאָה־רען אויף אַ וואָגען מיט צוויי קריסטליכע פורמאַנעס, דער סוחר לייב לעווין פון זעגזשין. אַזוי ווי די פורמאַנעס האָבען זיך נישט געוואָלט אומקעהרען פון וועג האָט דער יונגער ווערליך אַלאַרמירט דאָס דאָרף, פון וואַנען עס זענען אָנגע־קומען אַ מחנה פון ערלים, בעוואָפענטע אין ווידלעס און קאַסעס.

זעהענדיג, אַז ע סרדאָהט אַ געפאַהר, האָט איינער פון די פורמאַנעס אַרויסגע־כאַפּט אַ רעוואָלווער און האָט אָנגעהויבען שיסען, פערוואונדענדיג דעם יונגען ווערליך.

די פויערים האָבען אָבער נישט אָפּ־געטרעטען און האָבען דעם סוחר לעווין אַזוי צושניטען מיט די קאַסעס, אַז מען האָט אויהם קוים אַ לעבעדיגען אַראָפּגע־בראַכט קיין וואַרשאַ.

וויקטאָר אַלטער אין לאָדז

דער בונדישער אַרבייטער טוער, לאַווי־ניק פון וואַרשאַווער מאַגיסטראַט, וויק־טאָר אַלטער האָט זיך די טעג אומגע־קערט פון זיין רייזע אין אַמעריקא, וואו ער האָט פערבראַכט איבער 4 חדשים.

אין אַמעריקא האָט וו. אַלטער בעזוכט צעהנדליגע שטעט, וואו ער איז אַרויס־געטרעטען מיט פאָרלעזונגען וועגען דער לאַגע פון יודישען אַרבייטער אין פּוילען.

איבעראַל איז ער אויפגענומען געוואָרען מיט בעגייסטערונג.

דער לאָדזער קאָמיטעט פון „בונד" אָרדענט איין שבת, ד. 7 ד. ח. 10 פריה אין פילהאַרמאָניע־זאַל אַ פייערליכען קבלת־פּנים אויף וועלכען דער לאַוניק וו. אַלטער וועט איבערגעבען זיינע איינ־דרוקען וועגען אַמעריקאַנער לעבען בכלל און וועגען די יודישע מאַסען בפרט.

אַ חוץ דעם וועט אויך דאַלמען אַ בענגרוס־זונגס־רעדע לכבוד דעם נאָסט דער ראַטמאַן ישראל ליכטענשטיין און ס'וועט אויך אַרויסטרעטען דער אַרבייטער־כאָר ביי דער געזעלשאַפט „קולטור־ליגע".

ווען איהר געהט אַריבער די גאַס,
רוקט מיט אָפענע אויגען; איהר קענט בלייבען
אַן־איבערגעפאָרענער מאַליסע, אָדער גאָר געפינען דעם טויט.
היט זיך, מען זאָל אייך נישט איבערפאָהרען

נייער אייזענבאַהן־פאָהרפּלאַן

גילטיג פון 15. מאַי 1929

לאָדזער פאַבריק־באַהן

פון לאָדז

2.00	קיין וואַרשאַ
4.45	„ „ (שנעלצוג)
6.40	„ קאַלישעק (אַנשלוס מיט וואַרשאַ שנעלצוג)
7.45	„ וואַרשאַ (שנעלצוג)
8.30	„ קאַלישעק (זונטאַג און חגאות)
10.05	„ „
10.50	„ „
12.05	„ „ (אַנשלוס מיט וואַרשאַ שנעלצוג)
14.20	„ וואַרשאַ
14.40	„ קאַלישעק
15.40	„ „
16.15	„ גאַלקוועק
16.35	„ וואַרשאַ
17.35	„ קאַלישעק
18.30	„ „ (אַנשלוס מיט וואַרשאַ שנעלצוג)
19.05	„ וואַרשאַ
19.35	„ קאַלישעק
20.32	„ „
21.05	„ וואַרשאַ
21.40	„ קאַלישעק
23.15	„ וואַרשאַ

קיין לאָדז

1.30	פון וואַרשאַ
5.05	„ „
6.52	„ קאַלישעק
7.28	„ „
7.50	„ „
8.42	„ „
9.08	„ אַנדזשעיעוו (מאָנטאַג און נאָך יום־טוב־טעג)
9.45	„ קאַלישעק
11.12	„ וואַרשאַ
12.17	„ קאַלישעק
14.07	„ וואַרשאַ
16.04	„ קאַלישעק
16.25	„ וואַרשאַ
17.47	„ וואַרשאַ
19.25	„ גאַלקוועק
20.23	„ וואַרשאַ
20.42	„ „ (שנעלצוג)
21.17	„ קאַלישעק (זונטאַג און חגאות)
22.12	„ „ (זונטאַג און חגאות)
22.52	„ וואַרשאַ

קאַלישער באַהן

פון לאָדז

0.20	קיין קוטנאָ (אַנשלוס מיט דאַנציג און גדיניע)
2.05	„ פּויזען
3.02	„ וואַרשאַ
6.37	„ „ (שנעלצוג)
7.30	„ „
7.50	„ פּויזען
8.55	„ קאַלישעק
9.33	„ קוטנאָ
10.15	„ זבאָנשין
12.40	„ קוטנאָ
12.50	„ פּויזען
13.20	„ וואַרשאַ
13.39	„ „
15.15	„ קוטנאָ
15.25	„ פּויזען און זבאָנשין
15.50	„ קוטנאָ און פּויזען
18.41	„ לאָוויטש
19.30	„ אָסטראָווא
20.12	„ לעמבערג און סקאַזשיסקאָ
20.35	„ אַלעקסאַנדראָווא, דאַנציג און גדיניע
21.55	„ פּויזען און זבאָנשין
22.15	„ קאַטאָוויץ און קראָקאָ
23.05	„ זבאָנשין (שנעלצוג)

קיין לאָדז

1.50	פון וואַרשאַ
2.46	„ אָסטראָווא
6.28	„ פּויזען און זבאָנשין (שנעלצוג)
7.12	„ פּויזען און זבאָנשין
7.14	„ קאַטאָוויץ און קראָקאָ
7.28	„ קוטנאָ
8.05	„ גדיניע, דאַנציג איבער קוטנאָ
8.45	„ אָסטראָווא
9.26	„ לעמבערג (איבער סקאַזשיסקאָ)
10.06	„ וואַרשאַ (שנעלצוג)
12.34	„ „
13.15	„ פּויזען
13.25	„ פּויזען און זבאָנשין
13.23	„ פּויזען
18.50	„ קאַלישעק
19.16	„ לאָוויטש
19.45	„ פּויזען (שנעלצוג)
20.02	„ דאַנציג, גדיניע און קוטנאָ
21.40	„ וואַרשאַ
22.01	„ אַלעקסאַנדראָווא
22.58	„ וואַרשאַ (שנעלצוג)
23.16	„ פּויזען

געוו. רוסישער אויספאָרשונגס־ריכטער אין לאָדז

ווערט בעשולדיגט אין פאַבריצירען פאַלשע סאָוו. דאָקומענטען

ער האָט זיי פערקויפט פאַר גוט געלד קיין אַמעריקא און ענגלאַנד.

דער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס קומט פאָר אין בערלין.

אין בערלין קומט איצט פאָר אַ העכסט־סענסאַציאָנעלער פּראָצעס פון 2 רוסישע עמיגראַנטען אָרלאָוו און פּאַוולאָווסקי. דער לעצטער איז אויך אַרויס־געטרעטען אונטער פערשידענע אַנדערע נעמען ווי קאַרפּאָוו, סומאַראָקאָוו און מיכאַילאָוו.

אָרלאָוו איז פאַר דער מלחמה געווען אַן אויספאָרשונגס־ריכטער אין וואַר־שאַ, ראַדאָם און אין קאָנגרעסאָווער צייטען איז ער געווען אַן אויספאָרשונגס־ריכטער אין לאָדז, וואו ער האָט זיך פערשאַפט אַ זעהר שלעכטען נאָמען ביי די פּאָליטישע אַרעסטירטע. מיט'ן אויס־ברוך פון דער באָלשעוויסטישער רעוואָ־לוציע, בעהאַלט ער זיך אונטער אַ פרעמדען נאָמען און טרעט אַריין אין דער טשעקאַ. דאָרט כאַפּט מען זיך אָבער, אַז ער שטעהט אין ענגער פער־בינדונג מיט די קאָנטר־רעוואָלוציאָנערען און מען וויל אויהם אַרעסטירען. עס גע־לונגט אויהם אָבער צו אַנטלויפען און ער טרעט אַריין אין דעניקינ'ס און שקוּ־ראָ און וראַנגעל'ס אַרמעע. ווען וראַנ־געל'ס אַרמעע ווערט צושלאָגען בעזעצט ער זיך אין בערלין, ווי פיל אַנדערע רו־סישע עמיגראַנטען. דער צווייטער אָנ־געקלאָגטער, פּאַוולאָווסקי־קאַרפּאָוו־סומאַראָקאָוו־מיכאַילאָוו איז געווען אַ צאַרישער גוואַרדיע־אָפיציר און שפּעטער ווען די באָלשעוויקעס האָבען איבערגע־נומען די מאַכט, האָט ער אונטער דעם נאָמען יאַקשין געאַרבייט אַ געוויסער צייט אין דער טשעקאַ וואו ער האָט אַרויסבעקומען סודות פאַר די קאָנטר־רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס. זיין שפּיאָנאַזש־טעטיגקייט איז אָבער אין אַ קורצע צייט אַרום ענטדעקט געוואָרען און מ'האָט אויהם אַרעסטירט און פער'ן משפּט צום טויט. דאָ האָט זיך אָבער אַריינגעמישט אַ הויכער בעאַמטער פון דער טשעקאַ, וועלכער איז מיט אויהם געשטאַנען אין פערבינדונגען און יענער האָט אונטערגענומען שריט צו בעווייזען, אַז דער פערדאַכט געגען פּאַוולאָווסקי'ן איז אַ פאַלשער. אַזוי ווי זיין אָנ־געקלאָגטער איז געווען אַ גאַנץ הויכע פּער־זענליכקייט אין דער „טשעקאַ" איז אים געלונגען זיך אַרויסצודרעהען און דער רעוואָלוציאָנערער טריבונאַל האָט אויהם ענדליך בעפרייט. אַרויסגעענדיג פון תפיסה האָט ער צוריק איבערגענומען זיין פריהערדיגען אַמט אין טשעקאַ און שפּעטער האָט מען אויהם איבערגעגעבען די מיסיע אַריבערצופאָהרען קיין בערלין, וואו ער זאָל זיך שטעלען אין דינסט פון דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע צו דעם צוועק האָט מען אויהם אַרויסגעגעבען אַ דיפּלאָמאַטישען פּאַס אונטערן נאָמען סומאַראָקאָוו.

אַזאַ קאַריערע האָבען דורכגעמאַכט די ביידע רוסישע עמיגראַנטען וואָס זי־צען איצט אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק.

אַט די דאָזיגע צוויי עמיגראַנטען וועה־רען אָנגעקלאָגט, אַז זיי האָבען אַ גאַנץ לאַנגע צייט פאַבריצירט פאַלשע דאָקו־מענטען, וואָס האָבען פון איין זייט קאָמפּראָמיטירט די סאָוויעט־רעגירונג און פון דער צווייטער זייט געוואָרפען אַ פלעק אויף דעם נאָמען פון הויכע מלוכה־לייט און פערשידענע לענדער. די הויפּט־בעשולדיגונג געגען אָרלאָוו'ן בעשטעהט פון אַ בערימטער פעלשונג פון אַ דאָקומענט פון די סאָוויעטען, אַז זיי האָבען אויסגעצאָהלט די אַמעריקא־נער סענאַטאָרען באָראַ און נאָריס 100 טויזענד דאָלאַר, כדי זיי זאָלען אָנפיה־רען אַן אַקציע אין אַמעריקאַנער סענאַט פאַר אָנערקענען די סאָוויעטען.

די סאָוויעטישע פּרעסע פערזיכערט אויך, אַז דעם בעריהמטען בריף פון זי־נאָוויעוו'ן, וועלכער האָט געהאַט אַזאַ רעצנדירענדע ווירקונג אויפ'ן זיג פון די קאָנסערוואַטיסטען בעת די לעצטע וואַהלען צום ענגלישען פּאַרלאַמענט, זאָל אויך האָבען געפעלשט מאַקע דערזעלבער אָרלאָוו. די פעלשונגען זענען געווען אַזוי קונציג נאָכגעמאַכט, אַז מ'איז מיט גרויס מיה ערשט געפאַלען אויף די שפּורען פון די פעלשער'ס. אין אָרלאָווס וואוינונג האָט מען געפונען אַ גאַנצע פאַבריק מיט אַלע מכשירים צו פעלשען דאָקומענטען.

צום פּראָצעס זענען געקומען קאָרעס־פּאָנדענטען פון דער גאַנצער וועלט. ס'רוב זענען אָבער פערטרעטען אַמעריקאַנער, ענגלישע און רוסישע זשורנאַ־ליסטען. אין געריכטס־זאַל איז אויך אָנ־וועזענד אַ פאָרשטעהער פון דער סאָ־וויעטישע אַמבאַסאַדע, וועלכער פאָרשט זעהר שטאַרק נאָך אַלע איינצעלהייטען פון פּראָצעס.

דער דאָזיגער פּראָצעס, וואָס האָט נאָך ביז איצט נישט געהאַט זיין גלייכען האָט אַרויסגערופען אַ גרויסען שטורם אין דער פּרעסע און מען רעכנט זיך אויף גע־וואַלדיגע רעוועלאַציעס

לאָדזער טאָגעבלאַט

ד״ר רעדאַקטאָר נעמט-אָן פֿון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט
אַדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, - Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלעפֿאָנען: רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

אַ יודישער מיניסטער אויך אין אַמעריקא?

אין ניו-יאָרקער „טאָג" לייענען מיר: דער איצטיגער אַרבייטס-מיניסטער, דזשיימס דזשיי. דייוויס, וועט רעזיגנירען פֿון זיין אַמט, און זיין אַמט וועט פֿאַר-נעמען דער בעריהמטער יודישער מיליאָנער-פֿילאַנטראָפּ, עדוואַרד אַיי. פֿיילין, פֿון באָסטאָן.

ה׳ פֿיילין איז דעם גרויסען יודישען עולם נישט בעקאַנט. מיר האָבען נישט געהערט, אַז ער זאָל אַרויסווייזען, וועלכען עס איז אינטערעס אין יודיש-נאַציאָנאַלע בעוועגונגען, אָדער אַפֿילו אין לאָקאַלע גרויסע יודישע צדקות. דערפֿאַר איז אָבער זיין נאָמען שטאַרק פּאָפּולער צווישען סאָציאַלע רעפֿאָרמער און אינדוס-טריעלע פֿאָרשער, וועלכע אינטערעסירען זיך מיט פּראָבלעמען פֿון קאַפּיטאַל און אַרבייט. ה׳ פֿיילין אַליין האָט אָנגעשריבען עטליכע ביכער אויף דעם דאָזיגען געביט.

דאָס אַרבייטס-מיניסטעריום אין אַמעריקא האָט צו טון מעהר מיט סאָציאַלע פּראָבלעמען, ווי פּאָליטישע. אין זיין רשות ליגט אַכטונג צו געבען אויף די נאָרמאַלע בעציהונגען צווישען קאַפּיטאַל און אַרבייט און זעהן צו פֿערמיידען, אָדער אויסגלייכען, שטרייקען וואו נאָר מעגליך; אימיגראַציע, נאַטוראַליזאַציע און קינדער-זאָרג געפֿינט זיך אויך אין די הענט פֿון אַרבייטס-מיניסטער. דאָס זענען אַלץ פּראָבלעמען, וועלכע האַנדלען מיט לעבעדיגען מענשען מאַטעריאַל, מיט מענש-ליכער נויט, און נאָר אַ מענש מיט אַ פֿערשטענדניש פֿאַר די פֿראַגען און מיט אַ סימפּאַטישער בעציהונג צו מענשען און זייער נויט קאָן עפּעס אויפֿטון אויף דעם דאָזיגען אַמט.

די בעציהונגען צווישען קאַפּיטאַל און אַרבייט אין אַמעריקא ווערען אַלץ מעהר פֿערשאַרפֿט. די אינדוסטריען ווערען דאָרט קאָנצענטרירט אין מעכטיגע הענט פֿון ריזיגע טראַסטען. קליינע סוחרים און הענדלער ווערען אַרויסגעוואָרפֿען פֿון זייערע פּאָזיציעס און מוזען פֿערגרעסערען די רייהען פֿון אַרבייטער. פֿון דער צווייטער זייט קומען צו אַלץ נייע מאַשינען, וואָס וואַרפֿען אַרויס אַ סך אַרבייטער פֿון זייערע שטעלעס. די פֿראַגע פֿון אַרבייטסלאָזיגקייט אין אַמעריקא איז שוין איצט אַקטועל, און עס מוז געפֿונען ווערען אַ וועג, ווי אַזוי צו מאַכען די דאָרטיגע אינ-דוסטריען פֿעראַנטוואָרטליך פֿאַר דער אַרבייטסלאָזיגקייט און צווינגען זיי בייצוטראָ-גען עפּעס צו דער לייזונג פֿון דעם פּראָבלעם. אין אַמעריקא איז מען איבערצייגט, אַז ה׳ פֿיילין וועט זיין דער ריכטיגער מענש אויפֿ׳ן ריכטיגען פּלאַץ.

די פֿראַגען פֿון אימיגראַציע און נאַטוראַליזאַציע ווערען איצט אויך פֿיל ערנס-טער דורך די נייע געזעצען, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען אין אַמעריקאַנער קאָנגרעס ביים שלוס פֿון דער לעצטער סעסיע. אויב זיי האָבען אין אַ געוויסען זין פֿערליכטערט דאָס ווערען אַ בירגער פֿאַר אַ קליינער צאָהל איינגעוואַנדערטע ביז צום יאָהר 1921, וועט אָבער פֿאַר אַנדערע אימיגראַנטען פֿאַלען פֿיל שווערער די נייע פּראָצעדור פֿון ווערען אַ בירגער, און פֿיל אָנקלאַגעס וועלען געבראַכט ווערען צום אַרבייטס-מיניסטער, וואָס וועלען זיין אָפּהענגיג פֿון זיין ליבעראַלער אויסטייט-שונג פֿון געזעץ, וואָס לאָזט איבער אַ סך פּונקטען פֿאַר איהם אַליין צו בעשטימען.

דער אַמט איז, ווי מיר זעהען, פֿון גרויס וויכטיגקייט. עס איז נישט בלויז אַ געוויסע סאַטיספֿאַקציע פֿאַר אונז, וואָס אַ יודען זאָל ווערען אָנגעטרויט דער מי-ניסטערען-פּאָרטפֿעל אין מעכטיגען אַמעריקא, נאָר דער. ה׳ פֿיילין וועט אויך האָבען געוויס געלעגענהייט, אַרויסצווייזען יודישען יושר און יודישען שכל.

מיר זענען טשעקאַווע, וואָס דערפֿון וועט אַרויסקומען. אָבער קודם כל מוז ערשט קומען די פּאַקטישע נאָמינאַציע.

מיר האָבען געהערט לעצטענס אַ סך קלאַגען וועגען דער בעשטימונג פֿון יודישע פּאָטשאָפּטער דורך אַמעריקא אין פֿערשידענע לענדער פֿון אייראָפּאַ. די קלאַגען האָבען זיך גיך פֿערקלונגען...

N.

יודיש טעאַטער

אין זאַל פֿילהאַרמאָניע — נאַרוטאָוויטש 20 —

אונטער דער לייטונג פֿון א. בעזמאַן

גאַסטראָלען פֿון די בעריהמטע סוברעטין און געזאַנג-ליבהאָבער

ווירא קאַניעווסקא

פּאָול ברייטמאַן

מיט אָנטייל פֿון מאַקס בריו.

שבת, דעם 6-טען, זונטאַג, דעם 7-טען, דינסטאַג, דעם 9-טען אָוונד

פּרעמיערע!!! צום ערשטען מאָל אין לאָדז פּרעמיערע!!!

!!! הערליכע אויספֿיהרונג, שענע טענץ נייע געזאַנגס-נומערן, נייע דעקאָראַציעס און קאָסטיומען !!!

ווירא קאַניעווסקא אין אַ נייע ראָלע אַלס

די ראָזעלע פֿון ראַפּאַ

אין 3 אַקטען פֿון סיגאַל מוזיק פֿון ש. טעקונדע,

ראָל ראָזעלע—ווירא קאַניעווסקא, ראָבערט—פּ. ברייטמאַן.

שבת, 4 נאָכמ. צו ביליגע פּרייזן בעליבטער שלאַגער, צום 15. מאָל

דאָס הונד׳ל

אין 3 אַקטען פֿון שטיינבערג, ראָל הונד׳ל—ווירא קאַניעווסקא, דוד—פּ. ברייטמאַן

מאָנטאָג, ד. 8-טען 9 אָוו. פּאָפּולערע פֿאָרשטעלונג פֿון 1 ביז 2.50

אויפֿ׳ן אַלגעמיינעם פֿערלאַנג פֿון פּובליקום צום לעצטען מאָל די בעליבטע פּיעסע

דאָס פּענסיאָן מיידל

אין 3 אַקטען פֿון שאָר, ראָל לילי—ווירא קאַניעווסקא, אָרענשטיין—פּ. ברייטמאַן

מיטוואָך, ד. 10-טען 9 אָוונד — די בעליבטע פּיעסע צום לעצטען מאָל

ווירא קאַניעווסקא אין איהר שלאַגער-ראָל אַלס

דאָס הונד׳ל

אין 3 אַקטען פֿון שטיינבערג, ראָל הונד׳ל—ווירא קאַניעווסקא, דוד — פּ. ברייטמאַן.

עס נעמט אָנטייל דאָס גאַנצע פּערסאָנאַל

בילעטען אויף אַלע פֿאָרשטעלונגען צו בעקומען אין קאַסע פֿון פֿילהאַרמאָניע

פֿעראייניגטע קאַמפּאַניע
פֿאַר אייראָפּעאישע ישיבות אין אַמעריקא

ניו-יאָרק, (איפּ״ב) אַלע דעלע-גאַציעס, וואָס געפֿינען זיך אין אַמעריקא לטובת די ישיבות אין אייראָפּאַ, האָבען נאָך פֿיל קאָנפֿערענצען בעשלאָסען, אַז אַלע ישיבות פֿון אייראָפּאַ זאָלען זיך פֿעראייניגען און שאַפֿען אַ פֿאָנד פֿאַר אַלע ישיבות בשותפֿות. אין דער שפּיץ פֿון דער בעוועגונג שטעהט הרב כהנמן פֿון פּאָניעוועזש (ליטע). עס ווערט גע-פּלאַנט צו דער דאָזיגער אַקציע צו בע-טען די קרן התורה צענטראַלע וועגען מיטהילף.

פֿאָרטבילדונגס-קורסען
פֿון „בית יעקב"

קראָקאָ, (איפּ״ב) די הייעהריגע פֿאָרטבילדונגס-קורסען פֿון דער „בית-יעקב"-צענטראַלע האָבען זיך שוין אָנגע-הויבען אין קראָקאָ, צו וועלכע עס ווע-לען קומען בעקאַנטע אָרטאָדאָקסישע פּע-דאַגאָגען פֿון דייטשלאַנד און פֿון פּוילען.

דער דירעקטאָר דר. שמואל דייטש-לענדער פֿאָהרט אָם דעם 8 יולי קיין קראָקאָ, וואו ער פֿערבלייבט אַ פּאָר וואָ-כען און וועט זיך אָפּגעבען מיט דער פּעדאַגאָגישע אויסבעשטאַלטונג פֿון די קורסען. מען ערוואַרט אויך דאָס אָנקו-מען הרב דר. יונג פֿון אַמעריקא, צו אינספּעקצירען די „בית-יעקב" - קורסען און דאָס „בית-יעקב"-סעמינאַר אין קראָ-קאָ. ער איז אויך געפּלאַנט, נעבען די פּעדאַגאָגישע קורסען, איינצוריכטען סאָך-קורסען פֿ״ר נייהען אין דער „בית-יעקב" קאָלאָניע פֿון קראָקאָ.

רומענישע רעגירונג וויל נישט צוריקציהען דאָס קולטוס-געזעץ

בוקאַרעשט (י. ט. א.) „אַדעוועי-רול" מעלדעט: אין מיניסטערען-ראַט איז פֿאָרגעקומען אַ בעראַטונג אין וועל-כער עס האָבען אָנטייל גענומען דער פּרעמיער-מיניסטער יוליו מאַניו, דער קולטוס-מיניסטער וולאַד און דער ביל-דונגס-מיניסטער קאָסטאַקעסקו. עס זענען בעטראַכט געוואָרען די פֿאָדערונגען פֿון די פֿאָדערונגען פֿון די פֿאָרשטעהער פֿון דעם יודישען קולט בנוגע דער ענ-דערונג פֿונ׳ם קולטוס-געזעץ.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז דער געזעץ-פּראָיעקט זאָל בלייבען אומגעענ-דערט ווי ער איז בעשטעטיגט דורכ׳ן מיניסטערען-ראַט.

—0—

די סאָציאַליסטישע טראָן-רעדע אין ענגלישען פּאַרלאַמענט

עוואַקואַציע פֿון רהיין-געביט. — דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען מיט די סאָוויעטען. — בעקעמפֿען די אַרבייטסלאָזיגקייט. — רעאָרגאַניזירען די קוילען-אינדוסטריע.

מאַקדאָנאַלד׳ס רעגירונג וועט ענדערן די ביז-איצטיגע וואָהל-אָרדינאַציע אין ענגלאַנד.

דאָס מאָל איז די ערעפֿנונג פֿון ענג-לישען פּאַרלאַמענט נישט געווען אַזוי פֿייערליך, ווי שטענדיג, ווייל דער קע-ניג האָט צוליב זיין שוואַכען געזונד-צו-שטאַנד נישט געקענט ביי־וואוינען די ערעפֿנונגס-צערעמאָניע און די טראָן רע-דע האָט בעהאַלטען דער לאָרד קאַנצלער.

דאָס איז די ערשטע טראָן-רעדע, וואָס איז אויסגעאַרבייט און רעדאַגירט געוואָ-רען דורך אַ סאָציאַליסטישער רעגירונג אין ענגלאַנד און די רעדע ווערט דע-ריבער מיט רעכט בעטראַכט אַלס אַן עקספּאָזע פֿון דעם פּרעמיער מאַקדאָ-נאַלד.

די רעדע הויבט זיך אָן אַזוי:

— איך בעדויער, וואָס איך קען נישט רעדען צו איך, מיינע הערען פּער-זענליך, ווייל איך פֿוהל מיך נאָך שוואַך. אָבער אַ דאַנק דעם אייבערשטען און הי-מעל, הויב איך שוין אָן צו זיך צו קו-מען צו די כחות אַ דאַנק די תּפֿילות, וואָס מיין פֿאָלק און גאַנץ ענגלאַנד האָט פֿאַר מיר געבעטען צו גאָט, און איך דרוק זיך דאָ דערפֿאַר אויס אויף דעם דאָזיגען אָרט מיין טיפֿסטען דאַנק.

מיינע בעציהונגען מיט די פֿרעמדע מלוכות זענען ווייטער פֿריינדליכע בנוגע דער ענטשעדיגונג האָבען די עקספּערטען אין פּאַריז אויסגעאַרבייט אַ פּראָ-יעקט פֿון אַ גענצליכע פֿערשטענדיגונג, וועלכע איז דורך דעם דייטשער דעלע-גאַציע איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען און דער פֿאָרם פֿון אַ בעריכט וועגען דער ענטשעדיגונג. דער דאָזיגער פּראָיעקט ווערט איצט שטודירט דורך מיין רעגי-רונג, וועלכע גרייט זיך צו דער געמיינ-זאַמער קאָנפֿערענץ פֿון די פֿעראינטערעסיר-טע מלוכות מיט דער ערלעדיגונג פֿון דעם דאָזיגען פּראָבלעם וועלען זיך די אָקופּאַציע - מלוכות קענען פֿער-נעמען מיט דער פֿראַגע וועגען דער עוואַ-קואַציע פֿון רהיין-געביט.

מיין רעגירונג האָט לעצטענס אָנגעהויבען אַ קאָנפֿערענץ מיט׳ן אַמבאַסאַדאָר פֿון אַמעריקא וועגען דער ענטוואָפֿנונג אויפֿ׳ן ים. די פֿערשטענדיגונג אויף דעם געביט, וועט מעגליך מאַכען מיין רעגי-רונג אַדורכצופֿירען און דער נאָהענטער צוקונפֿט צוזאַמען מיט די רעגירונגען פֿון די דאָמיניאָנס, אינדיען און מיט די רעגירונגען פֿון פֿרעמדע מלוכות אַנ׳ אַקציע וועגען דער אַלגעמיינער בעגרענ-צונג פֿון דער בעוואָפֿנונג.

מיין רעגירונג איז אויך אין דער מיי-נונג, אַז עס איז שוין אָנגעקומען דער רוכטיגסטער מאָמענט פֿאַרצולעגען דעם אינטערנאַציאָנאַלען טריבונאַל. גערעכ-טיגקייטס-טריבונאַל אין האַג די שטרייט פֿראַגען פֿון די צדדים, וואָס זיינען סבה אין די פֿערשידענע אינטערפּרעטאַציעס וואָס ווערט אַריינגעלעגט און זייער פֿאָרמולירונג. צוליב דעם וועט זיך מיין רעגירונג פֿערשטענדיגען מיט די רעגי-רונגען פֿון די דאָמיניאָנס און אינדיען כדי צו דערגרייכען אַ געמיינזאַמען הסכם אין דער פֿראַגע וועגען דער פֿאַקולטאַ-טיווער קלאָזולע, וואָס געפֿינט זיך אין׳ם סטאַטוט פֿון אינטערנאַציאָנאַלען גע-רעכטיגקייטס-טריבונאַל.

די רעגירונג שטודירט איצט אויך די בעדינגונגען, אויף וועלכע מען זאָל קענען בענייען די דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען מיט דער רעגירונג פֿון ראַטען-פֿערבאַנד, און אויך וועגען דעם פֿער-שטענדיגט זיך מיין רעגירונג מיט די רע-גירונגען פֿון די דאָמיניאָנס און אינדיען.

ווייטער הערט אין דער טראָן-רעדע גערעדט וועגען די אינערליכע פֿערהעלט-נישען אין לאַנד.

מיינע מיניסטאַרען ווערט געזאָגט אין דער טראָן-רעדע מאַכען אַלע בעמיהונ-גען צו ערלעדיגען די שווערגקייטען אויפֿ׳ן אַרבייטס-מאַרק. זיי האָבען שוין אויסגעאַרבייט אַ פּלאַן צו פֿערבעסערן די קאָמוניקאַציע - מיטלען כדי אַזוי אַרום שטאַרקער אויפֿצולעבען די ווירט-שאַפֿטליכע פֿערהעלטנישען און די מעטראָפּאָליע און אַנדערע לענדער מעבר לים; עס ווערט אויך אויסגעאַר-בייט אַ פּלאַן צו פֿערבעסערן די פּראָדוק-ציאָנס-בעדינגונגען און דער לאַנדווירט-שאַפֿט און אין דער פֿישפֿאַנגעריי. אַזאַ פּלאַן איז אויך אויסגעאַרבייט געוואָרען צו פֿערברייטערן די עמיגראַציע-בעוועג-גונג, מיין רעגירונג פֿערנעמט זיך אויך מיט דער פֿראַגע וועגען דער רעאָרגאַני-זאַציע פֿון דער קוילען-אינדוסטריע און זי שטודירט די מעגליכקייט צו ענ-דערן די לענג פֿונ׳ם אַרבייטס-טאָג אין דער אינדוסטריע, ווי אויך די מעגליכ-קייט אָנצופֿיהרען אַ דירה אַנדערע רע-פֿאָרמען און די צווייגען פֿון דער מינע-ראַל-אינדוסטריע. די פֿאָרשלאַגען אויף דעם געביט וועלען און דער געהעריגער צייט פֿערגעשטעלט ווערען דעם פּאַרלאַ-מענט. מען האָט זיך אויך גענומען צו שטודירען די פֿערהעלטנישען אין דער טעקסטיל - און מעטאַל-אינדוסטריע, כדי צו געפֿינען אַ מי-טעל פֿון קאָאָפּעראַציע מיט די בעטרעפֿ-פֿענדע פֿרעמדע אינדוסטריען און אַזוי אַרום צו הייבען די קאָנסומציע און צו פֿערגרעסערן דעם סחורה - אויספֿויר אויפֿ׳ן וועלט-מאַרק. דעם פּאַרלאַמענט וועט פֿאָרגעלעגט ווערען אַ געזעץ-פּראָ-יעקט, וועגען דער פֿערבעסערונג און קאָ-טאַלאָגיזאַציע פֿון דערביי איצטיגער פֿאַב-ריקס-געזעצגעבונג מיט דער ציל אַדורכצופֿיהרען און לעבען די בעשלוס-סען, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען אויף דער וואַשינגטאָנער קאָנווענץ און יאָהר 1919.

מיין רעגירונג האָט אויך בעשלאָסען אויסצושטודירען די געזעצגעבונג וועגען אַלקאָהאָל-פֿערקויף און און דער נאָהענטער סעזאָן צייט וועט וועגען דעם געשאַפֿען ווערען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע.

עס געפֿינט זיך אויך אויף דער טאָגעס-אָרדנונג אַ פּראָיעקט וועגען עמעריטור פֿאַר אַלמנות, יתומים און זקנים, וואָס איז ביז איצט אויסגעצאָהלט געוואָרען אויפֿ׳ן יסוד פֿונ׳ם געזעץ אין יאָהר 1925 דער פּראָיעקט זעהט פֿאָר איינגעע ענ-דערונגען בנוגע געוויסע קאַטעגאָריעס מענשען און און אַ גאַנצע רייהע פֿאַלען זאָל דאָס עמעריטור-געזעץ פֿערברייטערט ווערען.

עס וועלען אויך איינגעפֿיהרט ווערען יורידישע מיטלען, וואָס זאָלען האָבען דעם ציל צו פֿערבעסערן די לאַגע, וואָס איז געשאַפֿען געוואָרען דורך די קאָנ-פֿליקטען און דער אינדוסטריע אויפֿ׳ן סמך פֿון דער טרייד-יוניאָן געזעץ פֿון יאָהר 1926

מיין רעגירונג איז גענייגט איינפֿיהרען דאָס געזעץ, וואָס אַלס צו צום אויפֿ-בויען די קוואַרטאַלען, וואָס זענען בעש-האוינט דורך דער אָרמער בעפֿעלקע-רונג, ווייל דאָס קען אויספֿאַלען צום שוֹ-דען פֿון די איינוואוינער; עס ווערט אָבער דאַנגעגען בעשלאָסען צו פֿערברייטערן די בוי-אַקציע און קודם כל אָנ׳אַקציע פֿון אויפֿבויען וואוין-הייזער.

דאָס פֿערברייטערן פֿון אַקטיוועס וואָהל-רעכט פֿאַר אַלע פֿול-יעהריגע ביר-גער פֿון ביידע געשלעכטער לעגט אַרויף אויף מיין פֿאָלק אַנ׳ערנסטע פֿעראַנט-וואָרטליכקייט אָפּצוהיטען די קאָנסטיטו-ציאָנעלע דעמאָקראַטיע.

שטעהענדיג אויפֿ׳ן באָדען פֿון דער דאָזיגער ווירקליכקייט, לעגט מיין רעגי-רונג פֿאַר צו בעקענען זיך נענוי מיט די ערפֿאַהרונגען, וואָס מיר האָבען בעקו-מען ביי די לעצטע וואַהלען, און אויפֿ׳ן יסוד פֿון די דאָזיגע פֿאָרשונגען אויסאַר-בייטען אַ נייע וואָהל-אָרדינאַציע.

די מיטאַרבייט פֿון די דעפּוטאַטען מיט די אָרער יענער ריכטונג פֿון דער רעגירונגס-טעטיגקייט איז זעהר נויט-ווענדיג; זאָל זשע די דאָזיגע מיטאַר-בייט שטענדיג בעגלייט ווערען מיט דער ברכה פֿון אַלמעכטיגען גאָט.

זעלינ פּאַשאַה

מיינע איבערלעבענישען אין שפּאַניען

אַ׳ינ׳ם לאַנד, וואו מען מיינט, אַז אַ יוד איז אַ פּעשעפּעניש מיט הערנער און מיט פֿערדישע קאָפּיטעס אויף די פֿיס.

ז.

און ווידער הערט זיך אַ טראָמפּייטען-סיגנאַל: עס הויבט זיך אָן די דריטע סצענע. די פּיראַדאָרען פֿערלאָזען די אַרענע, איבערלאָזענדיג אויפֿ׳ן זאַמד עטליכע דערהרגעטע פֿערד. די דינער-שאַפֿט בעדעקט זיי מיט טיכער און אויף דער סצענע בעווייזט זיך אַ גרופּע באַנ-דערעלעראָס, מיט זייערע לאַנגע ס׳רוב אויסגעבויגענע שטאָלענע שפּיזען, וואָס גלאַנצען אויף דער זון, ווי זילבער.

פֿאַר׳ן צעווילדעוועטען אָקס הויבען זיך אויך אָן נייע ענוים. די געשיקטע באַנדערילעראָס רייצען איהם אויף און ווען ער וואַרפֿט זיך אויף זיי מיט די הערנער וואַרפֿען זיי אויף איהם די שפּיזען. דער קרום-געבויגענער שאַרפֿער שפּיץ פֿון דער שפּיז שניידט זיך אַריין אין דעם פֿלייש פֿון דעם אָקס, און דאָס בלוט פֿלייצט פֿון איהם ווי פֿון אַ קוואַל. דאָס רייצט נאָך מעהר דעם אָקס און אַ פֿערצווייפֿעלטער וואַרפֿט ער זיך ווי-דער אויף די באַנדערעלעראָס. אין אַ פּאָר מינוט אַרום האָט ער שוין אין זיין רוקען זיצען בין אַ צענדליג שפּיזען און דאָס מאַכט איהם שוין אינגאַנצען משוגע און בעהיט און בעשערעמט זאָל ווערען דער, וואָס וואָלט אין דער-מינוט אַרונ-טערגעפֿאַלען אונטער זיינע הערנער. דאָס פּובליקום איז שוין איצט געשפּאַנט אויף דער העכסטער מדרגה. די בלוטען זענען שוין ביי אַלעמען צוקאָכט און מען וואָלט שוין געוואָלט זעהן די ענדע פֿון דעם בלוטיגען שפּיל. אין זאַל הערשט אַ געוואַלדיגע שטילקייט מיט אַ געשפּאַנ-טען בליק קוקט מען זיך צו צו דעם קאַמף פֿון דער קרום-געבויגענער שטאָ-לענער שפּיז און די ריזיגע הערנער פֿונ׳ם אָקס.

אין דעם מאָמענט בעווייזט זיך אויף דער אַרענע דער מאַטאַדאָר מיט זיין וואָפֿען-טרעגער.

דער וואָפֿען-טרעגער ציהט אַרויס פֿון דער לעדערנער שייד דאָס געווער, וואָס בעשטעהט פֿון אַ פּאָר ריזיגע שפּיזען און דערלאַנגט דעם מייסטער איין שפּיז.

איך האָב געהאַט דעם כבוד צו וואוי-נען מיט דעם מאַטאַדאָר ניניאַ דע לאַ באַלמאַ אין איין האָטעל. ער איז געווען אַזוי פֿריינדליך מיר צו ווייזען זיין גע-ווער איך האָב דעריבער די מעגליכקייט גענוי צו דערצעהלען וועגען דעם כלי-זין פֿון דעם אָקסען-קעמפֿער.

די שפּיז איז 128 צענטימעטער לאַנג. דער אויבערשטער שפּיץ איז אַביסעל אויסגעקרומט ווי אַ זאַק-נאָדעל און שאַרף איז די שפּיז ווי אַנ׳ערשט געשליפֿען ראַזיר-מעסער.

אָט מיט דעם דאָזיגען געוועהר געהט דער מאַטאַדאָר אינ׳ם קאַמף מיט דעם צעווילדעוועטען אָקס. אַ חוץ די שפּיז האָט דער מאַטאַדאָר נאָך איין פּלי-זין — דאָס איז די רויטע מולעטאַ, מיט וועל-כער ער רייצט דעם אָקס און שיצט זיך אין מאָמענט פֿון געפֿאַהר.

איצט, אַז איהר ווייסט שוין דאָס, קאָן איך ווייטער דערצעהלען.

דער מאַטאַדאָר האָט גענומען די שפּיז אין דער האַנד און נאַקעט פֿערלעגט דאָס רויטע טוך אויפֿ׳ן אָרעם און לאַנג-זאַם טריט ביי טריט צוגעגאַנגען צו דער לאָזשע, וואו עס איז געזעסען דער אינפֿאַנט מיט׳ן פּאָליציי-פּרעזידענט.

דער מאָמענט איז געווען אַ פֿייער-ליכער. דער מאַטאַדאָר האָט אַראָפּגענו-מען די שוואַרצע קעפּי פֿונ׳ם קאָפּ און בעגריסענדיג די הויכגעשטעלטע געסט האָט ער פֿייערליך געזאָגט: „איך שווער, אַז איינער פֿון אונז ביידע קומט נישט צוריק: איך—אָדער דער אָקס!"

דאַן טוט ער צוריק אָן די קעפּי און געהט צוריק מיט זיכערע און פֿעסטע טריט אויף דער אַרענע. די שפּאַנונג האָט שוין דערגרייכט דעם העכסטען גראַד. איצט הויבט זיך אָן דער איינגענט-ליכער אָקסען-קאַמף...

שאַליאַפּינ׳ס יורש
אַ רוסישער אַרבייטער

די סאָוויעטישע פּרעסע האָט לעצטענס ענטדעקט אַ נייעם מוזיקאַלישען שטערן, וועלכען מען האַלט פֿאַר שאַליאַפּינ׳ס יורש. דאָס איז דער רוסישער זינגער וואַסילי דראָוויאַניקאָוו.

מאַקסים גאָרקי בעשטעטיגט, „אַז קיין שום אויסלענדישער זינגער האָט נאָך קיינמאָל נישט געהאַט אַזאַ טריאומף אין איטאַליען, ווי דער דאָזיגער גרעסטער באַס אין דער וועלט".

אינטערעסאַנט איז דראָוויאַקאָוו׳ס ביאָ-גראַפֿיע: ער איז אַ זוהן פֿון אַ פּראָ-פֿעסאָר אין אַ רוסישען דאָרף. ביז 28 יאָהר איז ער געווען אַנ׳אַרבייטער, האָט גע-נומען אַנ׳אַקטיוון אָנטייל אין דער רע-וואָלוציע. ער האָט קיין שום אַכט נישט געלעגט אויף זיין שטים. צופֿעליג האָט איהם געהערט זינגען אין קובאַן אַ מו-זיק-פּראָפֿעסאָר און איז איבעראַשט גע-וואָרען פֿון זיין זינגען. אויף מאָרגען האָבען איהם אויסגעהערט 6 מוזיק-פּראָ-פֿעסאָרען און זיי זענען אַלע געקומען צום בעשלוס, אַז אַזאַ שטים, ווי ביי דראָוויאַניקאָוו׳ן, איז זעלטען צו טרע-פֿען צווישען די בעריהמטע זינגער אין דער וועלט.

אין יאָהר 1924 האָט זיך דראָוויאַני-קאָוו אָנגעהויבען לערנען מוזיק אין מאָסק-ווע, צוויי יאָהר צייט האָט ער זיך גע-לערנט. דערנאָך האָט ער אָנדערהאַלבען סעזאָן געזונגען אין מאָסקווער גרויסען אָפּערע-טעאַטער.

אין יאָהר 1927 האָט מען איהם קאָ-מאַנדירט קיין איטאַליען, וואו ער האָט זיך געלערנט אָנדערהאַלבען יאָהר ביי די גרעסטע מוזיק-פּראָפֿעסאָרען.

אין משך פֿונ׳ם לעצטען יאָהר איז דראָוויאַניקאָוו אַרויסגעטרעטען אין די גרעסטע צענטערס אין אייראָפּאַ, וואו ער איז געוואָרען וועלט-בערימט.

נישט געקוקט דערויף, וואָס אַמעריקאַ לעגט איהם פֿאָר צעהנדלינגער טוי-זענדער דאָלאַרען, האָט דראָוויאַניקאָוו בעשלאָסען אומצוקעהרען זיך אין סס״ר

לאדזער כראניק.

דאס וועטער אין איצטיגען חודש.

לויט די פּראָוויזאָרישע בערעכענונגען פון די אויסלענדישע מעטעאָראָלאָגען וועט דער איצטיגער חודש זיין פון א כסדר אפּ-וועקסלענד וועטער זיכער אין אלגעמיין תארים, א רייה הייסע טעג און שטאר-קע געוויטערן סוף פון דער ערשטער וואך און ארום 20 יולי א געוויסע אפּ-קיהלונג פון דער אטמאָספערע. יולי וועט זיין רייך אין פערבייגעהענדע רעגענס. שטארקערע רעגענס דעם 8, 19 און 80 יולי. אין דער אנדערער העלפט חודש א סך זון.

א קרבן פון אפּגעלאזענע עלטערן

(§) נעכטען איז בעת'ן שפּילען זיך פאר'ן הויז, וואו עס וואוינען איהרע על-טערן די 6 יעהריגע רוזשא זאלד גע-פאלען און צובראכען א הענטעל. פּאגאָ-טאָוויע האט איהר ערשטע הילף און זי איבערגעלאזען אויפ'ן ארט.

הויז-בעזיצער געגען אספאלטירען איצט די פּיעטריקאווער-גאס

ווייל זייערע הייזער בלייבען אהן רינשטאקען.

דעלעגאציע פון 4 הויז-בעזיצער פעראיינען אין מאגיסטראט און דער וואיעוואדזטווא.

ווי בעקאנט איז דער מאגיסטראט דעם 1 יולי צוגעטרעטען צו די ארבייטען, וואס זענען פערבונדען מיט'ן אספאלטי-רען דעם פריהייטס-פלאץ און די פּעט-ריקאווער גאס ביז נאווראט, און תחלת וועט אראפּגעריסען ווערען דער ברוק אויפ'ן שטח פון נאווראט און זאמענ-האף ביז אנדזשעיא און פשעיאזד און נאכ'ן אספאלטירען דעם דאזיגען טייל גאס וועט מען צוטרעטען ווייטער צו דער ארבייט ביז די פּעטריקאווער גאס ביז און דער פריהייטס-פלאץ וועלען זיין אספאלטירט. דער מאגיסטראט האט בעש-לאסען די גאס צו אספאלטירען אזוי, אז זי זאל אויסקומען גלייך ווי א טיש אהן רינשטאקען אזוי ווי עס איז אין די גרויסע אייראָפּעאישע שטעט און דערי-בער האט די בוי-אפּטיילונג ביים מאגיס-טראט מיט א צייט צוריק זיך געווענ-דעט צו די הויז-בעזיצער פון דערמאנ-טען שטח פּעטריקאווער גאס, אז זיי זא-לען אנשליסען זייערע הייזער אין דער קאנאליזאציע-נעץ איידער די גאס וועט אספאלטירט, ווייל זייערע הייזער ווע-לען בלייבען אהן רינשטאקען און דאס אויפרייסען שפּעטער דעם אספאלטיר-טען ברוק וועט געהן אויף זייערע קאס-טען. דערויף איז די הויז-ווירטען געגע-בען געווארען א טערמין ביז'ן 10 אוי-גוסט ד. י.

געגען דער דאזיגער פעראָרדנונג האבען די הויז-ווירטען שטארק פּראָטעס-טירט און נעכטען איז א דעלעגאציע פון אלע 4 הויז-ווירטען פעראיינען אין לאדז אוועק אין מאגיסטראט בעטענ-דיג, אז דער מאגיסטראט זאל דערווייל די רינשטאקען נישט קאסירען.

דערויף איז די דעלעגאציע אוועק אין דער וואיעוואדזטווא און האט איבער-געגעבען א ענטשפּרעכענדען מאָטיווירטען מעמאריאל און וועלכען די אויפ-זיכטס-מאכט ווערט געבעטען לעת עתה אפּצוהאלטען דעם מאגיסטראט פון לא-זען אספאלטירען די פּעטריקאווער גאס ביז עס וועט נישט דורכגעפיהרט ווערען דער אנשלוס און דער קאנאליזאציע-נעץ, ד. ה. לכל הפחות אויף א משך פון 2 יאהר צייט. און ביז דאן זאל בלויז רעפּערירט ווערען דער ברוק אויף פּעט-ריקאווער גאס.

ווייטער בעטען די הויז-ווירטען אין זייער מעמאריאל מען זאל זיי געבען א מעגליכקייט דורכצופיהרען דעם אנשלוס און דער קאנאליזאציע-נעץ דורך געבען זיי א קרעדיט אויף עטליכע יאהר צייט און ענדליך בעשטימען דעם טערמין פון אנשלוס אויף א משך פון 2 יאהר צייט.

צוגאב-פּאבאר-קאמיסיע

היות פיל פּאבאראווע פון יאהרגאנג 1908 האבען זיך נישט געשטעלט פאר די דאקטוירים-קאמיסיע, זענען בע-שטימט געווארען צוגאב קאמיסיעס פאר'ן דאזיגען יאהרגאנג און פאר די פון אנדערע יאהרגענג, וואס זענען פאר קיין קאמיסיע נישט געשטאנען.

די צוגאב-פּאבאר קאמיסיע וועט טע-טיג זיין אין לאקאל אויף פּאמארסקא 18 דעם 12 און 19 יולי פאר די פּאבא-ראווע וואס געהערען צום פּ. ק. או. 1 ד. ה. די וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2. 3. 5. 8. 9 און 11 קאמיסאריאטען און דעם 13 און 30 יולי פאר די פּאבאראווע פון פּ. ק או. 2. וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1. 4. 6. 7. 10. 12 13. און 14 קאמיסאריאטען.

אלע די דאזיגע פּאבאראווע דארפען שטעלען זיך צו דער צוגאב-פּאבאר קא-מיסיע זיך מעלדען אין דער שטאט סטא-ראסטווא כדי זיי זאלען אריינגעטראגען ווערען אין דער רשימה ווייל אין פער-קעהרטען פאל וועלען זיי פון דער קאמי-סיע נישט אנגענומען ווערען און וועלען בעשטראפט ווערען לויט די פארשריפ-טען וועגען מיליטער-דינסט.

אין דער שטאט סטאראסטווא מוז מען מיטברענגען בעוועגליכע דאקומענ-טען און א צייגניש, אז מען איז רעגיס-טרירט אין מיליטעריש פּאליציאנישען ביורא.

אויף 8 וואכען איבונגען

ווערען מארגען גערופען פאלקס-שול לערער

די לעהרער פון די עפענטליכע פאלקס-שולען, וואס זענען געבוירען אין די יאהרען 1905 און 1906 און זענען פער-רעכענט צום רעזערוו און אויך די, וואס זענען געבוירען אין די יאהרען 1903 און 1904, וואס האבען שוין דורכגע-מאכט א 8 וואכענדיגער מיליטערישער אויסבילדונג און שפּעטער צוליב פער-שידענע סבות בעקומען אפּגעלעגט די ווייטערע אויסבילדונג אויפ'ן קומענדען יאהר, ווערען גערופען מארגען דעם 5-טען אויף 8-וואכעדיגער מיליטער-אויסבילדונג.

דאס בילדונגס-מיניסטעריום שטרייכט אונטער די נויטווענדיגקייט פון א פּונקט-ליכען שטעלען זיך צו די איבונגען, ווייל דעם אפּלאזען א היים וועט פאר-קומען אינדיווידועל און דעריבער ווע-לען די וואס וועלען זיך פערשפּעטיגען מיט'ן אנהויבען די איבונגען קענען זיי זיך פערציהען ביז נאכ'ן אנהויב פון שול-יאהר. די וואס וועלען זיך נישט צושטעלען צו די איבונגען, וועלען תיכף אריינגעצויגען ווערען אין מיליטער דורכ-צומאכען די גאנצע צייט פון דינסט אונאפּהענגיג פון דער שטראף פאר'ן נישט צושטעלען זיך.

נאכט-דיזשורען אין די אפּטייקען.

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפּטייקען: מ. עפּשטיין, פּעטריקאווער 225; מ. בארטאשעווסקי, פּעטריקאווער 95; מ. ראזענבלום, צוגעל גאס 12; גארפיין, וואלבארניא 54; י. סאפראנאווסקי, נאווא-מיעיסקא 15.

ווייניג ארבייטס-געריכטען אין לאדז

ווענדונג פון דער קאמיסיע צום יוסטיץ-מיניסטעריום

(§) זייט עס איז ארויס אין קראפט די פעראָרדנונג וועגען ארבייטס-געריכ-טען עקזיסטירען אין לאדז 2 קאמפּלעק-טען פון ארבייטס-געריכטען. צוליב די גרויסע ארבייטער רעדוקציעס פון דער לעצטער צייט זענען די ארבייטס-געריכ-טען אזוי בעווארפען מיט [illegible]. אז עס דויערט אפּ לאנגע וואכען ביז א פּראצעס קען בעטראכט ווערען. איצט געפינען זיך אין ארבייטס-געריכט 1000 [illegible].

און שייכות דערמיט האט א דעלע-גאציע פון דער קרייז-קאמיסיע פון די פּראָפ. פעראיינען זיך געווענדעט צום פּרעז. פון קרייז-געריכט ה' ביעלזשינסקי וועגען פערמעהרען די צאהל ארבייטס-געריכטען אין לאדז מיט נאך איינעם. היות דער פּרעז. ביעלזשינסקי האט ער-קלערט, אז דאס ליגט נאר אין דער קאמפּעטענץ פון יוסטיץ-מיניסטער האט די קרייז-קאמיסיע נעכטען אוועקגעשיקט אין יוסטיץ-מיניסטעריום א ענטשפּרע-כענדען מעמאריאל וועגען דאס ענין.

ראדיא-אפּאראטען

אויף די זומער-וואוינונגען דארפען נישט נאכ-אמאל רעגיסטרירט ווערען.

פיל לעטניקעס, וואס בעזיצען ראַ-דיא-אפּאראטען נעמען זיי מיט אויף דער זומער-וואוינונג כדי אנגענעהם צו פערברענגען די צייט אין דער שטילקייט פון דארף. די ראדיא-אפּאראטען [illegible] אבער נישט ווי זיך נוהג צו זיין מכח דער רעגיסטראציע פון זייערע אפּארא-טען אויף די צייטווייליגע וואוין-ערטער.

און שייכות דערמיט מאכט די פּאסט אויפמערקזאם, אז די רעגיסטראציע אויפ'ן שטענדיגען וואוין-ארט גענוגט אויך פאר דער זומער-וואוינונג און מען דארף נישט צאהלען קיין בעזונדערן אפּ-צאהל.

דערנעבען ערקלערט מען אונז, אז די אייגענטימער פון די זומער-וואוינונ-גען האבען נישט דאס רעכט צו שטערען פערלעגען א אנטענע א חוץ אין דעם פאל אויב ווען דאס בעדראהט די עפענט-ליכע ארדנונג.

עס העלפט נישט קיין בעטען

יודישע שול-קינדער מוזען עסען טריפות

(—) נעכטען האט ראטמאן יחיאל יצחק בערמאן צום צווייטען מאל אינ-טערוועניערט ביים נאטשעלניק פון ביורא פון דער אפּטיילונג פאר געזעלשאפטלי-כער אויפזיכט ביים מאגיסטראט ה' ווישלאווסקי מכח א כשר'ע קוך פאר די יודישע קינדער פון די פאלקס-שולען, וואס געפינען זיך אויף די האלב-זומער-קאלאניעס אין פּארק 3. מאי.

לײדער האט די אינטערווענץ נישט געבראכט קיין שום רעזולטאט. דער נא-טשעלניק האט דעם ראטמאן בערמאן קאטעגאריש ערקלערט, אז קיין בעזונ-דערע כשר'ע קוך וועט נישט זיין.

אזוי ארום זענען יודישע קינדער געגען זייער ווילען געצוואונגען, צו עסען דארט טריפות.

טראמוויי-ליניע סולעיאוו—פּיעטרקאוו

אפּגעקויפט דורך אינזש. גערליץ

(§) דער טראמוואי אויף דער ליניע פּיעטרקאוו—סולעיוו איז אפּגעקויפט געווארען דורך אינזש. גערליטש דעם דיר. פון דער לאדזשער געזעלשאפט פון צופיהר טראמוואיען וואס האט אפּ-געקויפט פון דער באראנין מויבע 75 פּראצ. אקציעס פון דער דאזיגער קאלייקא. דאס איבערנעמען די ליניע וועט פארקומען דעם 31 יולי ד. י. און שייכות דערמיט פערלאזט דער ביז-איצטיגער נאטשעלניק פון דער זעלבער קאלייקא ה' לאדזינסקי זיין אמט.

שייבלער גראהמאן צוריק צוגענומען א טייל רעדוצירטע ארבייטער

(§) צווישען דער צאהל רעדוצירטע ארבייטער אין שייבלער און גראהמאנ'ס פאבריק געפינען זיך אזעלכע וואס הא-בען אין דער דאזיגער פאבריק געארבייט מעהר ווי 10 יאהר, האט דער ארבייטער-פעראיין אויפ'ן סמך פון זייער אנקלאגע אינטערוועניערט ביי דער פערוואלטונג פון דער פאבריק. ווי מיר דערוויסען זיך איצט האט די אינטערווענץ געהאט א פעולה און די דאזיגע רעדוצירטע ארביי-טער ווערען צוריק צוגענומען צו דער ארבייט.

אנגעהויבען צו רעפארמירען דעם שטייער-סיסטעם

אויפ'ן אויפטראג פון פינאנץ-מיניסטער איז דער שטייער-דעפּארטאמענט צוגע-טרעטען צו בעארבייטען אייניגע פער-ארדנונגען, וועלכע האבען דעם צוועק צו רעפארמירען דעם איצטיגען שטייער-סיסטעם. די פעראָרדנונגען וועלען ווערען געהאלטען אין ראהמען פון די איצט פערפליכטענדע געזעצען און וועלען ליק-ווידירען אייניגע צירקולארען, וואס זע-נען ביז יעצט גילטיג און וועלכע שטעהן אין סתירה צו די געזעצען.

געכאפּט דעם שולדיגען אין בלוטיגען געשעהעניש אויף לעגיעוועל-גאס

(§) מיט אייניגע טעג צוריק האבען מיר מיטגעטיילט וועגען א בלוטיגער אוואנטורע, וואס האט זיך אפּגעשפּילט אויף לעגיעוועל גאס, בעת וועלכער איי-נער פון די אוואנטוריסטען איז דער-הרג'עט געווארען און 1 פּאליציאנט איז שווער פערוואונדעט געווארען און גע-פינט זיך איצט אין שפּיטאל. די אויס-פארשונגס-מאכט האט געהאט א שווע-רע שטיקעל ארבייט צו פאקען די שולדיגע ווייל זיי זענען באלד דערויף ענטקומען, אבער א דאנק אן ענטשפּרעכענדע פער-ארדנונג איז געלונגען צו כאפּען דעם הויפּט-חייב פונ'ם גאנצען געשעהעניש דאס איז איינער עדוארד באשיקאווסקי פון לעגיעוועל גאס 27. ער איז קאנ-פראנטירט געווארען מיט'ן פערוואונדע-טען פּאליציאנט קאוואלסקי אין שפּי-טאל און דער לעצטער האט אין איהם דערקענט דעם יונגען, וואס האט איהם דער ערשטער דערלאנגט א זעץ איבערן קאפּ און האט אנגערעדט די איבריגע איהם צו ענטוואפענען. באשיקאווסקי איז איינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

רוסישער אדוואקאט גיט טשעקאווע שילדע-רונגען פון סאוויעטישען געריכט

אין רוסלאנד איז לעצטענס ארויס א בוך „אין געריכט"*), אין וועלכען דער מחבר, א בעקאנטער רוסישער אדוואקאט, י. ג. ברונדע, בעשרייבט פערשידענע אינ-טערעסאנטע פּראצעסען, אין וועלכע איהם איז אויסגעקומען ארויסצוטרעטען.

דאס איז אן אויסצוג פון דער הקדמה פון דעם פערפאסער צו דעם דאזיגען בוך, אין וועלכען עס זענען צוזאמענגעקליבען די שילדערונגען פון מעהרערע אינטערע-סאנטע פּראצעסען. אייניגע פון די דאזיגע בעשרייבונגען וועלען מיר דא איבערגע-בען פאר אונזערע לעזער.

I.

די מאכט פון ליבע.

אזוי רופט אן דער מחבר א דערצעה-לונג וועגען זעהר פערפּלאנטערטע בא-ציהונגען צווישען דעם רוסישען ארביי-טער ליניעוו און דער יודישער יוריסטקע עפּשטיין.

דער העלד פונם דאזיגען פּראצעס, דער פויער ליניעוו, איז אין יאהר 1922 אראפּגעקומען קיין מאסקווא פון א ווייטען אוקראינישען דארף, וואו ער איז גע-ווען אן ארימער לאנד-ארבייטער. ווען ער איז אראפּגעקומען אין מאסקווע, האט ער לחלוטין נישט געהאט פון וואס צו לעבען, אבער אדאנק זיינע פעהיגקיי-טען און געבארענעם שכל, האט ער זיך גיך ארויפגעארבייט, און אנהויבענדיג אלס פּאק-טרעגער אופן וואקזאל, איז ער אין פערלויף פון עטליכע יאהר אן אויפהער געשטיגען, ביז ער איז געווא-רען דער פּרעזידענט פון דעם מאסקע-ווער פּראָפעסיאנעלען פעראיין פון די טראנספּארט-ארבייטער.

איינמאל האט ער צוליב די געשעפ-טען פון זיין פעראיין געדארפט געהן אין אדוואקאטען-ביורא, זיך האלטען וועגען עפּעס אן עצה, און דא האט ער גע-טראפען די יודישע יוריסטקע עפּשטיין. עפּשטיין איז געווען זעהר א שעהנע פרוי פון א יאהר דרייסיג, א טאכטער פון א רייכען פאבריקאנט, און זי האט אין איהר יוגענד געקריגען זעהר א פיי-נע בילדונג אין רוסלאנד און אין אויס-לאנד. זי איז געווען פערהייראט מיט א רוסין, א ספּעציאליסט אין דער אקאדע-מיע פון גענעראל-שטאב, אבער איהר מאן איז געווען א קראנקער מענטש, און ער האט זיך כסדר געפונען אויף ער-הוילונג אין פערשידענע סאנאטאריעס און קוראָרטען.

די דאזיגע פרוי האט זיך באלד פון אנהויב פעראינטערעסירט מיט דעם שיי-נעם און פעהיגען ליניעוו, זיי האבען זיך אנגעהויבען צו טרעפען, און אין א קורצער צייט ארום האט ליניעוו זיך אריינגעצויגען צו עפּשטיין, און זיי הא-בען אנגעהויבען צו לעבען ווי א מאן און פרוי.

עפּשטיינס מאן איז אויך איצט, אזוי ווי שטענדיג, געווען ערגעץ אין קאווקאז אויף דערהוילונג, און אזוי ארום האט ליניעוו זיך געקאנט פריי אריינצי-העון אין דער דירה פון זיין געליבטער.

די ערשטע צייט האבען די צוויי מענשען זיך געפיהלט זעהר גליקליך, אבער לאנג האט זייער גליק נישט גע-דויערט: זיי זענען געווען צוויי בעזונ-דערע מענשען, און אינגיכען האט זיך טאקע אנגעהויבען צו מערקען דער חילוק צווישען זיי.

ער איז געווען א זוהן פון א פויער, אליין א פויער, אן ארבייטער און פּאק-טרעגער, אומגעבילדעט, אלע זיינע גע-פיהלען און געדאנקען, נישט געקוקט אויף דעם, וואס ער איז געווען פון נא-טור אויס קלוג, זענען געווען זעהר פּרימיטיוו, און עפּשטיין איז דאך געווען גאר אן אנדער מענש: א טאכטער פון רייכע עלטערן, וואס האט געקריגען זעהר פיינע ערציהונג, — און עס איז קיין וואונדער נישט, וואס דער דאזיגער חילוק צווישען די מענשען האט זיך באלד אנגעהויבען מערקען.

— ערשט מיט א האלבען שנה צוריק — האט ליניעוו דערצעהלט וועגען זיי-נע בעציהונגען, — וואלט זיך אוועקגע-בען די נשמה פאר מיר, זי האט מיר געקושט די הענט און געשוואוירען, אז זי וועט זיך איהר גאנץ לעבען מיט מיר נישט שיידען. און אין ווי[illegible] זי-דעלט זי מיך, רופט מיר [illegible], באנ-דיט, פויער, און שרייט: „איך דארף דיר אויף גארנישט, דו ביזט פאר מיר נישט מעהר, ווי א חיה, אבער נישט קיין מענש"! און שפּייט מיר אין פּנים.

— און פארוואס זייט איהר נישט אוועק פון איהר? — האט איהם גע-פרעגט דער ריכטער.

— ווייל איך האב געפיהלט, אז איך ליב איהר און איך קען אן איהר נישט לעבען — האט ליניעוו געענטפערט.

אבער נישט געקוקט אויף די שטענ-דיגע קריגעריי'ען צווישען זיי, האט עפּ-שטיין דאך אין א קורצער צייט ארום, נאכן צוזאמענגעהן זיך מיט ליניעוו'ן, זיך געג'טט מיטן מאן און האט זיך גע-לאזט פערגעגיסטרירען ווי ליניעוו'ס פרוי. זי האט זיך אבער געשעמט מיט איהר נייעם מאן פאר די ארומיגע. איהם נישט בעקאנט געמאכט מיט קיין איינעם פון איהרע בעקאנטע און אפילו נישט צוגע-לאזט, ער זאל זיך טרעפען מיט זיי. לי-ניעוו'ס איינגענליבטע האט זעהר שטארק געליטען צוליב דעם.

א בעזונדערס גרויסען קלאפּ האט לי-ניעוו'ס איינגענליבטע בעקומען, בעת עפּ-שטיין האט זיך אפּגעזאגט איהם צו פער-שרייבען ביי זיך אין צימער, ער האט דאס פערשטאנען אזוי, אז זיין פרוי קוקט נישט אויף איהם, ווי אויף א גלייכען, און, אז זי גלויבט נישט אין זיי-ער שטענדיגען צוזאמענזיין, ווייל, ווען ער וועט אויך זיין פערשריבען אלס איינ-וואוינער אין דעם צימער וועט ער דאך שפּעטער אויך קענען האבען פּרעטענ-זיעס אויף דער „זשילפּלאשטשאד" (וואוין שטח).

דאך, נישט געקוקט אויף די אלע שטרייט איבערלעבענישען, איז ליניעוו'ס ליבע צו עפּשטיין גלייך געוואקסען, און אין איהם האט זיך אויפגעכאפּט דער פערלאנג צו ווערען א פאטער.

עפּשטיין איז אינגיכען שוואנגער גע-ווארען, און זי האט געזאגט איהר מאן מיט פעראכטונג, אז ביי זיי וועט גע-בוירען ווערען אן „אויסטערלישער מע-טיס".

אויפ'ן שפּעטערדיגען פּראצעס האט לי-ניעוו געזאגט:

— איך האב מיטן גאנצען הארצען ליב בעקומען מיין צוקונפטיגען קינד און איך האב געווארט אויף איהם מיט גרויס אומגעדולד. יעדען טאג האב איך מיט מיין פרוי גערעדט וועגען איהם.

אבער עפּשטיין, וועלכע איז שוין איינגעוואוינט געווען צו מאכען אבארטען האט אינגיכען געזאגט ליניעוו'ן, אז זי האט אין דעם פאל אויך בעשלאסען צו מאכען אן אבארט, ווייל איהר מאטער-יעלע לאגע דערלויבט איהר נישט איצ-טער צו האבען קיין קינד, אזוי ווי זי האט פערלוירען איהר שטעל אין אדוואָ-קאטען-ביורא. און כדי צו פערבעסערן זייער לאגע, האט ליניעוו אין דער פריי-ער צייט זיינער ווייטער אנגעהויבען טראגען פעק, און אזוי ארום אונטערצו-פערדינען. ער האט שווער געהארעוועט און האט געבעטען עפּשטיין, זי זאל נישט מאכען קיין אבארט און זי זאל נישט אפּנעמען ביי איהם דאס קינד, אויף וועלכען ער האט אזוי. זי האט איהם עס צוגעזאגט, און ליניעוו האט זיך בערוהיגט.

אבער אין עטליכע טעג ארום הויבען זיך שוין ווייטער אן פאר ליניעוו'ן מא-טערנישען. די פרוי זאגט איהם כוליגאן און טרייבט איהם צום סוף ארויס פון שטוב. ער איז אוועק צו זיינעם א חבר.

אבער שוין אויף מארגען איז עפּשטיין געקומען צו ליניעוו'ן נישט טויט, נישט לעבעדיג און איהם געבעטען, ער זאל געהן צוריק צו איהר. ווען ער וועט נישט געהן צוריק, וועט זי מאכען אן אבארט, דאס האט אויף איהם געווירקט, און ער איז צוריק אוועק צו איהר, אום אין א קורצער צייט ארום זיך שוין ווייטער ארומצוריסען.

איינמאל איז עפּשטיין פּלוצלונג פער-שוואונדען פון דער היים.

ליניעוו'ן האט דאס הארץ געזאגט, אז דא וועט קיין גוטס נישט געבען. ווי א משוגענער האט ער גענומען ארומלויפען איבער אלע געבורטס-אנשטאלטען פון מאסקווא, און אין איין קליניק האט ער זיך טאקע דערוואוסט, אז דארטען גע-פינט זיך עפּשטיין.

מען האט איהם צו איהר נישט אריינ-געלאזען, אבער ער האט אלעמען אפּ-געשטופּט, זיך אריינגעריסען אין דער פּאלאטע, וואו עס איז געלעגען זיין פרוי וועלכע איז נאך נישט געזונט געווארען נאך דער אפּעראציע. מיט א ווילדען געשריי: „וואס האסטו געטון, וואו איז אונזער קינד"? איז ער צוגעלאפען צו איהר. ער האט זיך שטארק פונאנדערגע-וויינט און געפאלען אין חלשות, און די דאקטוירים האבען זיך געמאטערט, ביז זיי האבען איהם געבראכט צו זיך.

אין עטליכע טעג ארום האט ער אפּ-גענומען עפּשטיינען פון קליניק און איהר צוריק געבראכט אהיים.

איצטער איז ליניעוו שוין געווען איינ-גאנצען א דערשלאגענער מענש. ביז איצט האט ער גארנישט געוואוסט, וואס דאס הייסט נערווען, אבער איצט ווערט ער פון יעדער קלייניגקייט אויפגערעגט. און די בעליידיגונגען און דערנידערי-גונגען הויבען זיך אן צו שיטען אויף איהם אלץ עפטער און עפטער. אבער עפּשטיין איז א צווייאיקע נאטור און זי טוט אזעלכע זאכען, וואס מען קען זיך דאס גארנישט דערקלערען, צוליב וואס זי טוט דאס. אקארשט, דאכט זיך, האט זי געשריגען צו איהם: „אוועק פון מיר דו ביסט א כאם, דו ביזט פאר מיר נישט

(ענדע—זייט 6)

*) י. ברונדע; „אין סאוויעטישען גע-ריכט", דערשינען אין רוסיש, אין דעם יודיש-רוסישען פערלאג „ביכער פאר אלע-מען", ריגע.

די לאדזער קלאסען-פעראיינען
פראטעסטירען געגען אריינזעצען א קאמיסאר אין קראנקען-קאסע

זיי פאדערן אריינצוטראגען א געזעץ-פראיעקט אין סיים וועגען פערזיכערען פיזישע ארבייטער אויף דער עלטער.

גרויסע פאליטישע קאנפערענץ פון סאצ. פארטייען און פראפ. פעראיינען.

(§) עהערנעכטען איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון אלע פעראיינס-פערוואלטונגען, וואס געהען אריין אין צוזאמענשטעל פון דער קרייז-קאמיסיע פון די פראפעסיאנעלע קלאסען-פעראיינען צוזאמען מיט די פארשטעהער פון די סאציאליסטישע פארטייען פ. פ. ס., דייטשע ארבייטס-פארטיי און בונד, וואס איז געווען געווידמעט א גאנצע רייה פראגען.

קודם כל איז בעטראכט געווארען די פראגע מכח'ן צוריקציהען דורך דער איצטיגער רעגירונג דעם פראיעקט פון א אוסטאוו וועגען פערזיכערען די ארבייטער אויף דער עלטער וואס איז דורך דער פריהערדיגער רעגירונג אריינגעטראגען געווארען אין סיים.

אלס רעפערענט אין דער פראגע איז ארויסגעטרעטען דער גענעראל-סעקרעטאר פון דער הויפט-פערוואלטונג פון טעקסטיל-קלאסען פעראיין ה' קאלוזשינסקי, וואס האט ברייט ארומגערעדט די ווילקירלעכקייט פון דער פראגע פאר די ארבייטער.

די גייסטיגע ארבייטער זענען שוין פערזיכערט אויף דער עלטער, דאגעגען די פיזישע קענען נאכ'ן פערלירען זייערע כחות ביי דער ארבייט און די פאבריקען נישט געפינען קיין מיטלען צום לעבען און זענען איבערגעלאזען אויף הפקר. עס זענען פערהאן פאלען ווען ארבייטער וואס האבען געארבייט אין איין פאבריק 40—50 יאהר ווערען פשוט ארויסגעווארפען אויפ'ן גאס. דער רעדנער רופט דערויבער די ארבייטער מאסענהאפט צו פראטעסטירען געגען צוריקציהען דעם געזעץ-פראיעקט וועגען פערזיכערונג אויף דער עלטער. נאך דער רעדע פון ה' קאלוזשינסקי איז אנגענומען געווארען א ענטשפרעכענדע רעזאלוציע אין וועלכער עס ווערט געזאגט צווישען אנדערע, אז די אפגעהאלטענע קאנפערענץ אין לאדז פאדערט קאטעגאריש, אז עס זאל תיכף אריינגעטראגען ווערען א ענטשפרעכענדער געזעץ-פראיעקט אין סיים וועגען פערזיכערען די ארבייטער אויף דער עלטער.

דערויף נעמט דאס ווארט ה' וואלטשאק, וואס רעפערירט די פראגע וועגען אריינזעצען א קאמיסאר אין דער קראנקען-קאסע. ער רעכענט אויס די גרויסע פערדינסטען פון דער לאדזער קראנקען-קאסע לטובת די ארבייטער, און וואס עס האט אויך בווה געווען דאס ארבייטס-מיניסטעריום וואס האט געשיקט א לויב-בריף צו דער לאדזער קראנקען-קאסע און געשטעלט איר ווירטשאפט אלס מוסטער פאר אנדערע קראנקען-קאסען אין פוילען. נישט קוקענדיג אבער דערויף האט די אויפזיכטס-מאכט פארט אריינגעזעצט אין קראנקען-קאסע א קאמיסאר. מיר מוזען די דאזיגע פאראָרדנונג בראקטירען זאגט דער רעפערענט, אלס א אויסדרוק פון דעם אנגעזאגטען קאמף דורך די מאסנגעבענדע פאקטארען מיט דער זעלבסטפערוואלטונג פון די קראנקען-קאסע בעזונדערס דערפאר, וואס דער קאמיסאר איז אריינגעזעצט געווארען ערב די וואהלען צו דער לאדזער קראנקען-קאסע, וואס איז אין סתירה צום געזעץ.

נאך א לענגערע דיסקוסיע איז אנגענומען געווארען א איינשטימיגער פראטעסט געגען אטענטאט אויף די ערובערונג פון ארבייטער-קלאס צו וועלכע עס געהער אויך די זעלבסטפערוואלטונג אין דער קראנקען-קאסע און עס איז אויך בעשלאסען געווארען צו פאדערן, אז עס זאלען אויסגעשריבען ווערען וואהלען צו דער קראנקען-קאסע. א ענטשפרעכענדער מעמאריאל מיט אונטערשריפטען פון אלע פראפ. פעראיינען און סאציאליסטישע פארטייען וועט צוגעשיקט ווערען צו דער רעגירונג. צום סוף האט ה' קאלוזשינסקי געמאלדען, אז וועגען דער פראגע איז צוגעשיקט געווארען א אנקלאגע צום הויפט-פערזיכערונגס-אמט און צום אדמיניסטראציע טריבונאל.

דערויף איז אויסגעדריקט געווארען א דאנק דעם מאגיסטראט פאר'ן בעשטימען 6 טויזענד זל. פאר די פראפעסיאנעלע פעראיינען צו שיקען זייערע דעלעגאטען אויף דער אויסשטעלונג קיין פוזען. סך הכל פאהרען צו דער אויסשטעלונג 50 דעלעגאטען מעהר ווייניג 1 דעלעגאט פון יעדן פאראיין.

א שרפה אויף פיעטרקאווער גאס

(§) נעכטען פארמיטאג איז די צענטראלע פון די פייערלעשער אלארמירט געווארען וועגען א שרפה, וואס עס האט ארויסגעבראכען אין דעם פליישער-געוועלב פון קארל קאזאנעצקי אויף פעטריקאווער 273. אויפ'ן ארט איז גיכה אנגעקומען די 4-טע אפטיילונג פייערלעשער און נאך א שעה'דיגער רעטונגס-אקציע איז געלונגען די שרפה איינצולעשען. דער שאדען בעטרעפט 3000 זל. בין איצט האט זיך נישט איינגעגעבען פעסטצושטעלען די סבה פון דער שרפה. פאליציי פיהרט א אויספארשונג.

——

דער „קעניג" פון די לאדזער שנארער אין תפיסה
א משעכאווע מעשה'לע פון דער לאדזער שנארער-וועלט.

(§) נישט אלע ווייסען, אז דאס בעטלער-פאך פערלאנגט אויך געוויסע קוואליפיקאציעס און אז די בעטלער האבען צווישען זיך אנ'אנפיהרער וואס יעדער פון זיי איז ראש פון די בעטלער פון א גאנצען רעוויר.

אט אזא מין בעטלער-פיהרער איז ווינצענטי קאפעץ, וואס איז געשטאנען מיט א גאנצע בעטלער גרופע לעבען דער קירך אויף רוג אגא און זשעראמסקי.

זונטאג דעם 16 מאי פארמיטאג האט קאפעץ ביי די בעטלער צוזאמענגעקליבען געלד אויף א סעודה'לע. יעדער בעטלער האט געגעבען צו 40 גר. מען האט געשיקט נאך א בוטעל יאש און יעדער האט פון ראש בעקומען זיין חלק א כוסה בראנפען. נאכ'ן אויסטרינקען דעם ביטערן טראפען האבען די בעטלער בעקומען גאר אנ'אנדערן קוראזש און זיי האבען דרייסטער גענומען פאדערן פון די מתפללים וואס זענען ארויסגעגאנגען פון דער קירך מען זאל זיי געבען נדבות. האט עמיץ נישט געגעבען האט מען איהם אנגעשאלטען א פולען הויקער, אט ווי עס מאכען דאס אויך טייל יודישע פראפעסיאנעלע שנארערס.

דער ראש קאפעץ בכבודו ובעצמו איז אויף ראזא פרעכען אופן צוגעשטאנען צו דער פרוי פון א רייכערען מלובה-בעאמטען, אז יענע האט גערופען א פאליציאנט, וואס האט געגען בעטלער צונויפגעשטעלט א פראטאקאל.

נעכטען איז דער בעטלער פיהרער געשטאנען פאר'ן געריכט און איז פער'משפט געווארען צו 2 חדשים תפיסה.

——()——

איין מאן גט אפ 5 ווייבער מיט א מאל
ווי אזוי א פראפעסיאנעלער חתונה-האבער איז געווארען „פערשיט".

(ג) לאדז האט שוין לאנג נישט געהאט קיין גט-פראצעסען און גט-געשיכטעס פון דעם מין, אז עטליכע ווייבער מיט איין מאל זאלען זיך „וואשען" צו איין מאנספיל, א בשותפות'דיגען מאן, וועלכער האט מיט זיי חתונה געהאט, מחמת דאס איז זיינע א פרנסה.

דעם פיל-ווייבערניק רופט מען יאנקעל-משה ראדאמער, ווארום ער שטאמט פון ראדאם און דארט האט ער אנגעהויבען זיין „קאריערע" פון חתונה-האבען.

מיט דריי יאהר צוריק האט יאנקעל-משה, מיט טע-מאמעס א קונה, אויסגענומען א גאר לייטישען שידוך אין ראדאם. ער האט, נעמליך געקריגען כמעט דאס שענסטע יודישע מיידעל פון שטאט פאר א כלה. ע סאיז געווען א גליק-שידוך וויל צו דער כלה'ס שעהנקייט איז אויך געווען א שלל מיט געלד. דער יונגער-מאנטשיק האט, געהעריג אונטער דער חופה געקריגען א בעקעל פון 2000 דאלאר.

ווי באלד דעם האבען זיך געענדיגט די שבע ברכות. האט דאס יונגע ווייבעל געגעבען א גלעט איהר מאן איבער דער פלייצע, און געהייסען איהם געהן פערדינען אויף פרנסה.

האט יעקב-משה ראדאמער מיט'ן פרישען, צאפעלדיגען נדן גענומען ס'שטעקעלע אין האנד אריין און אוועקגעפאהרען האנדלען...

געהייסען האט ער עס, אז ער פאהרט קיין לאדז מאכען אנ'אנהויב אין מאנופאקטור-מסחר. פאקטיש אבער איז אונזער העלד אריינגעפאהרען קיין לאסק, דארט זיך ארומגעדרעהט א פאר טעג, געלעבט אויפ'ן ברייטען פוס אזוי, אז ביי די לאסקער בעלי-בתים האט ער אויסגענומען. נאכמעהר האט ער „געגנבעט" די הערצער פון די לאסקער מיידלעך, וועלכע קוקען זיך אויס די אויגען נאך א גרויס-שפאטישען חתן.

ס'האט נישט לאנג געדויערט און יעקב-משה ראדאמער האט א נייעם שידוך געטון און בעקומען א צווייטען נדן.

אנגעהענדיג אלס סוחר, האט אונזער פערשוין אויך ביים לאסקער ווייבעל צוגענומען די אפטיקא און איז אויך אוועק... האנדלען. דאס צווייטע ווייבעל האט, פונקט ווי דאס ערשטע ווייבעל, זיך אויסגעקוקט די אויגען, אבער דער מאן איז נישטא.

אזוי „האנדלענדיג" מיט דעם צופרוי פון נאאווע יודישע מיידלעך, האט יאנקעל-משה ראדאמער זיך איינגעהאנדעלט נדנ'ס אויך אין סטאשעוו, און נל...נא און אין פלאצק. אומעטום האט ער געגאלטען פאר אנ'איידעל קונה, א געראטענעם לערנער און א גוטער פערדינער.

לסוף אבער האט ער זיך בעזעצט אין ווארשא און דארט אלס קאוואליר גע'מסחר'ט.

די פערלאזענע, בעשווינדעלטע ווייבעלעך האבען אונטער דער צייט אנגעקלאפט די שוועלען פון אלע רבנים אין גאנץ פוילען, אבער אין ערגיץ איז זיי נישט געגעבען געווארען קיין הילף. דער פערשוין איז ווי אין וואסער אריין.

איז דאך אבער א קונץ, און אז א מענש האנדעלט, ווי שוקט זיך עס נישט, אז מען איז היינטיגע צייטען נישט איינגעזייפט מיט וועקסלען און פראטעסטען. מאכט זיך, אז דער פאטער פון פערלאזענעם ראדאמער ווייבעל איז א פערוואלטונגס-מיטגליד אין א דארטיגער באנק, וואוהין עס איז אנגעקומען אויף אינקאסא א פעקעל וועקסלען מיט דער זשירא פון יאנקעל משה. אויף אזא אופן איז ענטדעקט געווארען דאס וואוינארט פון דעם נעלם געווארענעם „תכשיט" מיט'ן נדן. דאס ראדאמער ווייבעל מיט איהר פאטער זענען אומגעריכט אנגעקומען קיין ווארשא און דארט געפאקט דעם נדן-אנזעצער. דער פערשוין האט אנצווישען אראפגעווארפען די לאנגע בגדים, אנגעטאן איראפעאישע מלבושים מיט א הארטען בערער, פערלאזט זיך א פאר קליינע וואנסעלעך און איז אריין אינ'ם שמייגער פון אנ'אמת'דיג קאוואלירען-לעבען.

דאס אנקומען פון זיין ערשט ווייבעל מיט דעם שווער איז פאר איהם געווען א וואהרע איבערראשונג. ער האט זיך אבער נישט פערלוירען. ווען זיי האבען אנגעהויבען הויך קידוש צו מאכען, האט ער זיי געטרייסט, אז „געשעפטליך איז ער נישט באנקראט, נישט מעהר, יעצט איז קריזיס. אז ס'וועט לייכטער ווערען, וועט ער צוריקצאהלען דעם נדן. ער איז נאך בטוח"...

— און וואס וועט זיין מיט דעם ווייבעל? — האט דער שווער געטומעלט.

— וואס איז דאס געווען? — האט יאנקעל משה אונזער העלד סותריש מעסיג אפגעענטפערט. — וואס זאלען טון די אנדערע ווייבלעך. ביי וועלכע כ'האב מיר געבארגט געלד און זיי רייסען נאך אזוי אין די העלט הענגען וואו'ן מיט זיי. זיי וועלען זיין צופרידען, אז כ'וועל זיי גט'ן.

געהערט אזעלכע דיבורים, אז זי איז נישט די איינציגע פרוי זייניגע, האט די ראדאמער שעהנהייט געחלש'ט. דער פרומער שווער האט נישט געקארגט קיין זידלערייען. אבער צום סוף איז געווען, אז יאנקעל משה האט מסכים געווען צו גט'ן זיך, אבער נישט בלויז מיט דער ראדאמערין, נאר מיט אלע ווייבלעך זיינע.

צו דעם צוועק האט דער ראדאמער יוד בעשטימט אלס „נייטראלען באדען" לאדז. דער לאדזער ראבינאט האט פונאנדערגעשיקט בריף צו די רבנים פון די שטעט, וואו עס געפינען זיך די פראפעסיאנעלע חתונה-האבער'ס פרויען. די פרויען האבען זיך געפרעהט, זיי וועלען אויפגעבונדען ווערען.

נעכטען איז געווען דער הכשר'דיגער טאג פאר'ן לאדזער ראבינאט, וועלכער האט דורכגעפיהרט 5 גט'ן, בעת עס האט געשפילט די הויפט-ראל איין איינציגער מאנספיל: יאנקעל משה ראדאמער.

נאכ'ן גט'ן זיך מיט אלע פרויען, האט ראדאמער שווער זיינער, מורא האבנדיג איינגאנצען אנצווערען דעם גט'ן, פארגעלעגט זיין געוועזענעם איידעם, ער זאל פינקטלי. ווערען זיין איידעם, אין נעגענגאל וועט ער געגען איהם פערפיהרען א פראצעס פאר פיל-ווייבעריי.

צוליב דעם איז זנאך די גט'ן פארגעקומען ביי איינעם פון די לאדזער מורי-הוראה'ס א דין-תורה צווישען געוועזענעם שווער און דעם געוועזענעם איידעם.

זונטאג א זיצונג פון כהלה-ראט

(ג) אויף זונטאג אווענד איז דורך וויצע-פרעזעס ה' מענדעלבאום צונויפגערופען געווארען א זיצונג פון קהלה-ראט. מען נימט איבער, אז נישט קוקענדיג אויף דעם סאבאטאזש פון דער אפאזיציע, האט די „אגודה" שוין געזארגט דאס הארץ פון א געוויסען דאזאר, וועלכער האט צוגעזאגט צו פערפולען דאס קווארום, כדי צו קענען דורכפיהרען די ראט-זיצונג.

א גנבה אין א קירך

(§) נעכטען אין דער פרוה בעת די משמשים פון דער קירך אויף רוג אגא און זשעראמסקי זענען אריינגעגאנגען אין דער קירך האבען זיי בעמערקט ווי 2 קירך-פושקעס זענען אויפגעבראכען און אויסגעלעדיגט. די גנבים האבען אבער קיין מזל נישט געהאט, וויל אין די פושקעס האבען זיך געפינען סך הכל עטליכע זל.

טעאטער און קונסט.

שטאטיש טעאטער: היינט און מארגען דאס ערפאלגרייכע שטיק פון יעקב גארדין און מארק ארנשטיין'ס גלענצענדער בעארבייטונג — „מירעלע אפרת".

פאפולארני: היינט איין איינמרוט פון בערוהמטען „רעדוטא"-אנסאמבל מיט אסטערווא און יאראש'ס בראש. געשפילט זשעראמסקי'ס „אי-משעקלא מי פשעפיורעמשקא".

פוילישע אפערעטע: היינט הויבט אן שפילען אין זומער-טעאטער אויף ציגעל גאס 16 (פריהער „גאנג") א פוילישע אפערעטע אונטער דער דירעקציע פון פילארסקי. היינט ווערט געגעבען די „טשארדאש-פירשטין".

——

אמיליאן דאלאר
שפאנענדער ראמאן פון היינטיגער צייט

(28-טע פארטזעצונג)

און דאך איז עס אזוי פשוט. דער גרעסטער טייל מענשען דערגרייכט צו זעכציג אדער זיבעציג יאהר. אזעלכע לייט ארדנען זיך איין ווי אמבעקוועמסטען און טיילען איין דאס גראה ווערען אויף ראטעס, אויב איך וועל זיך אזוי אויסדריקען.

די ערשטע זילבערנע הערלעך ווייזען זיך ביי זיי ערשט אין די פירציגער יאהרען. צו דעם דאזיגען מין מענשען געהערט אויך איהר, תאר קויפין. עס זענען אבער דא אנדערע, וואס האבען נישט אזוי פיל צייט; זיי איז געגעבען געווארען א קורצערער טערמין. זיי מוזען זיך איילען. צו אט דער דאזיגער קאטעגאריע געהער איך. זאל אייך גאט היטען, אז איהר זאלט נישט ארונטערפאלען אונטער דער קאטעגאריע מענשען, וואס איך. ביטע, גריסט אלע פריינד, וואס וועלען, אזוי ווי איהר, פיהלען, אז איך פעהל.

מיט די דאזיגע ווערטער האט ער זיך שנעל געזעגענט און צוועק, נישט ווארטענדיג אויף קיין ענטפער פון זיין פריינד.

אין עטליכע וואכען ארום האט ער מיטגעטיילט ריטא'ן, אז ער האט בעשלאסען ענערגישער זיך א נעם צו טון צו זייגע געשעפטען, ווי ביז איצט.

— איך פערשטעה, אז דו ווילסט אוועקפאהרען, — האט זי געענטפערט.

— האסט געטראפען קינד.

— ווילסט מיך איבערלאזען אליין?

— עס הויבט זיך נישט אן. דו וועסט פאהרען מיט מיר. מיר וועלען קודם כל פאהרען קיין פאריז, און דערנאך קיין צפון-פראנקרייך.

— איך דאנק דיר פאר'ן פארשלאג. איך וויל איהם אבער נישט אויסנוצען.

— פארוואס נישט?

— מיין גאט!... גלוסט זיך דען שטענדיג צו רייזען?

— ביזט קראנק?

— וואס דיר קומט אין קאפ אריין?

— זינט די לעצטע טעג ביזטו אביסעל בלאסער געווארען.

— ווירקליך? עס איז גארנישט. ס'וועט אריבער.

— הייסט עס, או דו ווילסט מיט מיר נישט פאהרען?

— ניין, אבער איך וואלט אויך נישט געוואלט, אז דו זאלסט פאהרען.

— איך פערשטעה דיך נישט.

— איך האלט עס פאר זעהר נאטירליך, וואס דו דארפסט מיך איצט נישט איבערלאזען אליין.

— איצט?... וואס איז אנ'אונטערשיד?

— מיר מוזען איצט זיין צוזאמען... מיר מוזען זיין נעהנטער, ווי ביז-אהער.

— כ'פערשטעה זיך, אבער פארוואס זאגסטו עס?

— חייל פון איצט אן וועלען מיר זיין פערבונדען מיט נאך שטארקערע פעדעם.

— מיט נאך שטארקערע?

— וואס?... דו פערשטעהסט נאך נישט?...

— ניין.

— פרעה זיך, מאקסים... מיר וועלען האבען א קינד.

ווי פערגליווערט האט ער זיך איינגעקוקט אין איהר מיט אנ'איבערראשטען בליק.

— וואס?... מיר ביידע... דו און איך... וועלען מיר האבען א קינד?... — האט ער איבערגעחזר'ט און זיין פנים האט אויסגעדריקט א מאדנער שמייכעל.

מאקסים האט זיך מעהר נישט אנגערופען מיט קיין ווארט.

— וואס איז דיר? — איז זי איבערראשט געווארען און דער אויסדרוק פון פרייד אויף איהר פנים האט זיך מאמענטאל אויסגעלאשען.

— עס איז אוממעגליך...! — האט ער געשעפטשעט.

— דו פרעהסט דיך גארנישט? — האט זי געפרעגט א פערטרויערטע.

— וואס האסטו געזאגט? — האט ער געשעפטשעט אזוי שטיל, אז מען האט איהם קוים געהערט, נישט ארפגעענדיג דערביי די אויגען פון איהר.—א קינד?!... א קינד?!... פארוואס ווער איך ערשט היינט געוואהר, אז דו האסט א קינד פון דער ערשטער היירא?...

— ניין, — האט זי אויסגערופען, — אונזער אייגען קינד!

מאקסים האט פערשטעלט דאס פנים מיט די הענט.

— א, דו פרעהסט זיך! — האט זי געמורמעלט און מיט פרייד ארומגעקלאמערט מיט די ארעמס זיין האלז.

מאקסים איז נאך אלץ געשטאנען ווי א פערגליווערטער.

— א קינד?!... — האט ער איבערגעחזרט.

— האסטו דען דאס נישט געוואלט האלד אין אנהויב? — האט זי נשפרעגט ער האט אויטאמאטיש א שאקעל געטון מיט'ן קאפ.

— נישט אמת?... איך בין דערין זיכער געווען. א מענש מיט אזא גוט הארץ ווי דו מוז בענקען נאך א קינד.

ער האט איהר פערמאכט דאס מויל מיט א קוש.

זי האט זיך בעפרייט פון זיינע צערטליכקייטען, האט איהם צוגעצויגען צו דער סאפקע און איהר גענומען גלעטען די באקען.

— דו קענסט דיר נישט פארשטעלען, ווי גליקליך איך בין! — האט זי געזאגט. — נאך אלס מיידעל און שפעטער אין דער פענסיע האב איך שטענדיג געטרוימט וועגען א קינד. איך האב זיך דערמיט אונטערשיידט פון מיינע אלע חבר'טעס, וואס האבען דאס נישט געקענט פערשטעהן. דערנאך האט זיך עס געענדערט און מיין פערלאנג איז אפגעשטארבען. איך האב נישט געוואלט האבען קיין קינד מיט מיין ערשטען מאן... ניין, באמת ניין!... איך קען עס מיר אליין נישט דערקלערען, אבער עס איז א פאקט, אז איך האב נישט געוואלט. ווען דאס וואלט געשעהן, וואלט איך זיך געפיהלט זעהר אומגליקליך... אפשר דערפאר, הייל איך בין קיינמאל נישט געווען פעהיג צו פערגעסען דעם ערשטען מאמענט... — זי האט געציטערט און זיך צוגעטוליעט נאך שטארקער צו מאקסים'ען. — מיר זענען אהיימגעקומען פון דער חתונה, — האט זי ווייטער גערעדט. אויפ'ן טיש זענען געשטאנען פערשידענע שפייזען אנגעגרייט פאר אונז. איך זעה נאך איצט פאר די אויגען די קליאשען מיט די פערשידענע זאכען, אזוי שטארק האט זיך דאס בילד איינגעגראבען אין מיין זכרון. איך בין געווען הונגעריג און איך האב זיך געפרייהט, אז איך וועל זיך קענען זעצען צום טיש. ער אבער האט מיך אנגעכאפט פאר די הענט און זיך איינגעגעסען אין מיר מיט א לײדענשאפטליכען בליק, וואס איך האב נאך קיינמאל נישט בעמערקט ביי איהם, און האט ארויסגערופען ביי מיר שרעק. ווי נאך קיינמאל נישט ביז דעמאלט. עס איז געווען א זייגער איינס ביינאכט אין צימער איז געווען ליכטיג, פון דער קיך, וואו די קעכין האט זיך גערעדט, האט מען געהערט דעם אפקלאנג פון איהרע טריט. ער אבער האט מיך א נעם געטון אין זיינע ארעמס מיט געוואלד און גענומען מיך בעשיטען מיט ווילדע קושען, ווי נאך קיינמאל נישט ביז-אהער... ביידע זענען מיר געשטאנען ביים טיש!... פערשטעהסט... איך בין געווען פער'חלשט פון זיינע ווילדע קושען... איך האב אזש געמיינט, אז כ'שטארב...

(פארטזעצונג קומ'ט).

רוסישער אדוואקאט גיט טשעקאווע שילדע-רונגען פון סאוויעטישען געריכט

קיין פאר". און ווען ער איז אוועק, איז זי איהם נאכגעלאפען אויף די טרעפען און אין גאס איהם געכאפט ביים ארבעל און זיך געבעטען: „קום, קום צוריק, זיי מיר מוחל, מעהר וועל איך דאס נישט טון".

אזעלכע סצענעס פלעגען זיך ווידערחאלען כמעט יעדען טאג.

[illegible] האט [illegible], אז מיר שטייגער איז געווען, ארויסגעטריבען ליניעוו'ן פון איהר צימער מיט די גרעסטע געשרייען און זלזולים. ווען ער איז אין דעם זעלביגען מאמענט נישט ארויס, האט זי ארײַנגערופען דעם דווארניק און איהם געהייסען ארויספיהרען ליניעוו'ן. ליניעוו איז ארויסגעגאנגען, אבער שוין אין א ווײַלע ארום האט עפשטיין איהם נאכגעיאגט און מיט טרעהרען אין די אויגען זיך גענומען בעטען, ער זאל צוריקקומען. ליניעוו האט איהר געזאגט, אז אזוי ווי ער האט נישט קיין ארט, וואו צו נעכטיגען, וועט ער צוריקגעהן צו איהר, אבער מארגען אינדערפריה וועט ער שוין לעצטגילטיג ארויסציהען און מעהר צו איהר נישט קומען.

אויף מארגען אינדערפריה האט ליניעוו צוזאמענגעפאקט זײַנע זאכען און

(ענדע פון זייט 4).

געמאלדען עפשטיין, אז ער געהט אוועק אויף שטענדיג. אין דעם מאמענט האט מען עפשטיין צוגערופען צום טעלעפאן. ליניעוו איז געזעסען בײַם טיש, מיט א מעסערל געשניצט א בלײַפעדער, און ער האט געהערט, ווי עפשטיין רעדט אין טע- [illegible] חבר'טע! „ער איז כאם, איך האב מורא פאר איהם, קלינג אן אין מיליציע, א נישט וועט ער זיך נאך אפרעכענען מיט מיר פאר'ן אוועקגעהן".

ליניעוו איז צום טעלעפאן, האט ארויסגענומען דעם טרײַבעל פון עפשטיין'ס האנט און געזאגט דער פריינדין, אז זי זאל זיך נישט בעאומרוהיגען, ער וועט עפשטיין גארנישט טון, נאר ער האט צוזאמענגעפאקט זײַנע זאכען און ער געהט שוין אוועק.

עפשטיין איז ארויסגעפאלען אויף איהם און איהם זידלענדיג מיט די לעצטע ווערטער, האט זי איהם אנגעשפיגען א פולע צורה.

ליניעוו האט שוין מעהר נישט אויסגעהאלטען, זײַן געדולד האט געפלאצט. ער האט אנגעכאפט עפשטיין, איהר צוגעטראגען צום בעט, אוועקגעלייגט דארטען, און מיט א פינגער איהר אויסגעדריקט אנ'אויג און מיט'ן מעסערל, וואס ער האט געהאלטען אין האנט, האט ער צעשניטען די נאז און די לינקע באק.

— ווי איך דערמאן זיך, — האט עפשטיין וועגען דעם שפעטער דערצעהלט, — האט ער מיך גענומען אויף די הענט און שעפטשענדיג מיט א פערשטיקטער שטים „שטילער, שטילער, טײַבעלע", און מיך קושענדיג אין די ליפען, האט ער מיך צוגעטראגען צום בעט. נאכדעם האב איך מיטאמאל דערפיהלט, אז ער האט מיך אנגעכאפט פאר'ן האלז און פרובט זיך אפרייסען מײַן נאז. ווײַטער האט ער ארײַנגעשטעקט א פינגער אין מײַן לינקען אויג און האט דארטען א שטארקען דריק געטון. איך האב דערפיהלט א שארפען ווהעטאג און כ'בין געפאלען אין חלשות".

ליניעוו האט פאר'ן געריכט גע'טענה'ט, אז זינט דעם מאמענט, ווען עפשטיין איז צו צו איהם און איהם ארײַנגעשפיגען אין פנים, געדענקט ער גארנישט. פאר די אויגען האבען איהם די גאנצע צייט געטאנצט שווארצע פינטעלעך און ער ווייס גארנישט, וואס עס האט זיך מיט איהם געטון, ביז ער האט זיך אויסגעכאפט אין טורמע.

דער געליטענער עפשטיין האט מען ארײַנגעשטעלט א גלעזערן אויג, און די נאז און די באק האט מען איהר צוגענייט. דורכדעם האט זי, פארשטעהט זיך, פערלוירען איהר גאנצע שעהנקייט.

דער מאסקווער „גובסוד" (גובערניאלער געריכט) האט נאכ'ן אויסהערן די טענות פון בײַדע צדדים און נאכדעם, ווי א רייה וויסענשאפטס-לײַט האבען ארויסגעטראגען זײַערע בעטראכטונגען וועגען דער זאך, בעשלאסען צו ליקווידירען דעם פראצעס. אבער דער פראקוראר האט פראטעסטירט געגען דעם בעשלוס, ער האט אנגעגעבען אנ'אפעלאציע און דער פראצעס איז נאכאמאל פארגענומען געווארען.

ליניעוו, וועלכער איז נאכ'ן ערשטען פראצעס בעפרײַט געווארען, איז איצט נאכאמאל ארעסטירט געווארען.

— איך — שרייבט ברוידע — בין ארויסגעטרעטען אויף ליניעוו'ס צווייטען פראצעס אלס פערטיידיגער. פאר'ן פראצעס איז מיר אויסגעקומען צו רעדען מיט איהם און מיך חתמען בעזונדערש פערוואונדערט זײַנע ווערטער וועגען דעם, אז ער ליבט נאך איצטער אויך עפשטיין.

„און איהר מיינט — האט ליניעוו ווײַטער געזאגט — אז זי בעציהט זיך צו מיר איצט שלעכט? ע, ניין. זי שיקט מיר כסדר פעקלעך אין טורמע און די עטליכע טעג, וואס איך בין געווען פרײַ, האב איך ווײַטער געמוזט וואוינען מיט איהר אין איהר וואוינונג. אזוי ארום, אז איהר דארפט נישט גלויבען אין דעם, וואס זי בעהרעדט מיך אין געריכט און פאדערט בײַ די ריכטער, מען זאל מיך וואס הארבער בעשטראפען.

אין געריכט זענען פארגעקומען שטארקע רעספראווען צווישען ליניעוו און עפשטיין. עפשטיין האט אן אויפהער געשריגען און געזידעלט ליניעוו'ן. אזוי, אז מען האט איהר זעהר אפט געמוזט אײַנשטילען. זי האט געלייקענט אין ליניעוו'ס בעהויפטונג, אז אין דער צײַט צווישען בײַדע פראצעסען, בעת ער איז געווען פרײַ, האבען זיי ווײַטער עטליכע טעג געוואוינט צוזאמען.

דער סוף איז געווען, אז דער געריכט האט ליניעוו'ן פערמשפט צו איין יאהר אויסבעסערונגס-הויז.

אינטערעסאנט איז דער סוף פון דער דאזיגער פערקווירדיגער דערצעהלונג. מיט עטליכע טעג צוריק — דערצעהלט ברוידע — קלינגט מען מיר אן אין טעלעפאן.

— דאס בין איך, ליניעוו, — האב איך דערהערט א בעקאנטע שטים, — איך וויל קומען צו איין, זיך דורכרעדען.

אין א מינוט צוואנציג ארום קומט ארײַן אין קאבינעט ליניעוו א לוסטיגער. ער איז בעפרײַט געווארען נאך פאר'ן טערמין, ווײַל ער האט זיך גוט אויפגעפיהרט אין אויסבעסערונגס-הויז.

— נו, גיט מיר אם מזל-טוב — האט ער מיר געמאלדען, — נעכטען האב איך בעקומען א זוהן; אנ'אויסערגעווענליכער חברה'מאן. ער וועגט עלף פונט און זעהט אויס פונקט ווי איך.

— פון וועמען? — האב איך געפרעגט מיט גרויס חידוש.

— פון איהר, פון עפשטיין, — האט ליניעוו געענטפערט. מיר זענען דאך איצטער די בעסטע פרײַנד. מיר האבען זיך געגעבען א ווארט אײַנעם דעם אנדערן, מיט קיין איין זילב נישט דערמאנען דאס געוועזענע. איצט האט זי מ'ר געהאט א זוהן.

— ווי אזוי איז דען דאס געשעהן, איהר זעט דאך א קארטש בעפרײַט געווארען?

— חע, חע, — האט ליניעוו גוטמוטיג זיך פונאנדערגעלאכט, — און וועגען יענע פאר נעכט אויף דער דאטשע, אין דער צײַט צווישען די בײַדע פראצעסען, האט איהר פערגעסען?

לעזט און אבאנירט
דאס
„לאדזער טאגעבלאט"

ס'איז איבעריג צו קומען קיין לאדז.
מיר ערלעדיגען אלע ענינים אין די געריכטען און אין אלע מלוכה'שע, קאמונאלע און פריוואטע אינסטיטוציעס אין לאדז, ווארשא, אין גאנץ פוילען און אין אויסלאנד.
אינטערווענציעס, פערטרעטונגען, בעראטונגען אינפארמאציעס, פערמיטלונגען אין אלערליי ענינים: וועקסעל-אינקאסא, קלויזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויסקונפטע און בעאבאכטונגען.
ביורא „ארגוס", לאדז, זאכאדניא 36
מיר זוכען קארעספאנדענטען און מיטארבײַטער
:—:—: אין אלע שטעט און שטעטלעך. :—:—:

היפאטעק-געלד
צו ביליגע צינזען
אויף בערלינער הײַזער
בעזארגט שנעל
Ch. Regenwetter
Berlin S. 14, Stallschreiber № 33
Telefon: Dönhoff 4337.

„דבר"
עתון פועלי ארץ-ישראל
Tel-Aviv P. O. B. 199 תל-אביב ת. ד.
חשבון מיוחד בפ. ק. א. 191,300.
דמי החתימה לחודש — 10 זהוב.
לחברי תנועת א"י העובדת על כל אגפיה ומפלגותיה — „תרות" — מוריה ומוסדותיה — הנחה. פרטים במרכזים.

אויספערקויף
אויסערגעוועהנליכע געלעגענהייט !!!
1.500 פאר דאמען-שיך
די נײַעסטע פאסאנען פון בעסטען לעדער
אין פרייז פון 40 ביז 60 זל. פאר א פאר.
Stelzner, Weber i S-ka
ul. Piotrkowska 141.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען.
קווארץ לאמפ-עלעקטרישער הייל-קאבינעט-קאסמעטיק
טעגליך פון 8 א זייגער ביז 9 אוונט
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג
בעזונדערע ווארטע צימער פאר פרויען
☞ וויזיט 3 זלאטעס ☜

לעטשניצע
17 זגיערסקא 17, טעל. 16-33
אלערליי קראנקהייטען חערען עמפאנגען דורך ספעציאליסטען דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אווענד.—מאסאזש, עלעקטריזאציע, פאקען-שטעלען, קינסטליכע בירגזאנ-ן-בעשטראלונגען אימפינגען
גענען שקאר לאטינגע.

וויכטיג פאר די, וואס פאהרען אויף אורלויב!
ווילט איהר אײַער אורלויב גוט פערברענגען? ווילט איהר האבען אנגענעהמע געזעלשאפט? פאהרט אויף אפרוה נאר אין בעוואוסטען
פענסיאנאט
„WYGODA"
St. GŁOWNO, Polenice. Wila Misiaka obok Nowego Otwocka w lesie
פאר יונגענדליכע און קרענקליכע
גרויסע זוניגע צימערן, כשר'ע, היגיענישע קיך, שעהנע געגענד.
קאנקורענץ-פרײַזען—30% ביליגער ווי איבעראל;
בעמערקונג: בעטגעוואנד איז נויטיג מיטצוברענגען.
צו ווענדען זיך דירעקט צו פרוי אפעל אין פענסיאנאט „ווינאדא"
אין לאדז ערטיילט אויסקונפט: אפעל, זאחאדזקא 23, אין הויף, 2-טען אײַנגאנג, לינקס, פארטער.

מעבעלאנישע שלאסערײַ און שווייסערײַ
J. REDER, Łódź
Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)
נעהמט אן פערשידענע מאשינען-רעפעראטורען ווי צופאסען פערשידענע מאשינען-טיילען. און אויטאגענישע שווייסונגען.
אכטונג שטריקער!
איך שטעל צו טישען מיט מעסטערס פון 30 זל. אן רעעלע אויספיהרונג.
בראנזשאוויגונג גדאנסקא 20 וו. 17.

Ogłoszenia Fuchs'a to mur
o który oprzeć się może najbardziej zachwiana firma; nie upadnie nigdy, skoro tylko się zwróci o radę reklamową do
Akwizycji ogłoszeń
FUCHSa
Piotrkowska 50, tel. 21-36

אנ'ענערגישער יונגערמאן
מיט די בעסטע רעפערענצען זוכט א פאסטען אלס שטאטס-אגענט בײַ א גרעסערער פירמע. קען אויך ביילייגען א פאר טויזענד דאלאר קויציע. מיט אפערטען אין דער „רעד. פאר „שטאטס-אגענט".

Zagubiono
1 weksel zł. 30 pł. 15/7—29 w Łodzi, wyst. Witenberg Rybna 12. Zlecenie Ch. M. Żabner, Nowomiejska 21. Weksel niniejszy unieważniam.

איך קויף
און צאהל די בעסטע פרײַזען פאר גאלד, זילבער, בריליאנטען, דימאנטען און פערל ווי אויך לאמבארד-קוויטען. נײַער מארק 10 קאפעלוש.
3140

איבערצוגעבען
3 צימערן אויפ'ן 2-טען שטאק פראנט אויף פיעטריקאווער נאס צווישען 6-טער שרפיען און אנדזשעיא. טעלעפאנירען 14-69.
3150

קנה חכמה קנה בינה
ואל תט מאמרי פי
אז דו דארפסט ערלעדיגען סאנדאווע זאכען זאלסט דו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא
17 פיעטריקאווער 17
52 זאכאדניא 52
אז תלך לבטח דרכך
ווײַל אין ביורא בײַ ה' מאנעלא ווערט געוויסענהאפט ערלעדיגט און געשריבען אלע סאנדאווע זאכען, ביטעס, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, קארגע און ציוויל אפעלאציעס, אדוואקאטישע אונטערציזיעס, ספעציאליסט פון שותפות-אקטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען מיט אכטונג
י. מאנעלא פיעטריקאווער 17
דורכגאנג זאכאדניא 52

צוליב'ן אבפאהרען
איז איבערצוגעבען א צימער, זשעלאזנא נומ. 55 אויפ'ן הויף 3-טער שטאק ווינער

Sklep
do wynajęcia od gospodarza Gdańska 97 róg Andzeja 3158

שרייבן שעהן און שנעל
געלערענט אויס דער בעריהמטער קאליגראף ל. בערמאן אין 1 לעקציעס. אויך ווערט געלערענט שרײַבען גוט א יודישען בריף אפילו דעם, וואס קאן גארניט. אין א חדש שוין צוזאמען מיט רעכנען, זאוואדזקא 19 פראנט 1 שטאק.

ארויס פון דרוק:
1) הערשעלע — שבתאויפ'ן טראקט (לידער)
2 זלאטים
דאסקלאסישע ווערק:
2) פרידריך שילער—ווילהעלם טעל (טעאטער-שטיק)
יודיש: הערשעלע — 5 זלאטים.
☞ צו בעקומען אין אלע בוכהאנדלונגען

שוין ערשינען!
א. אײַזענשלאס
„דאס טויטע ווײַב"
און נדערע פאלקס-מעשה'לעך
פרייז 25 גר.
צו בעקומען בײַ אלע צייטונגס-פערקויפער. מיט אינפארמאציעס און בעשטעלונגען זיך צו ווענדען אין דער אײַזענשלאס-ביבליאטעק, לאדז, פאלודניאווא 11, אין הויף, לינקס אפיצינע.

עלטסטער פעלדשער
מ. ראזענצווייג
☞ וווסכאדניא 29 ☜
טעל. 48-79.
טעגליך ווערט געשטעלט פאקען
מיט צייגנישען בערויף.

אבאנאמענטס-פרײַז: פאר א חודש אין שטאט 5 זל., אין פראווינץ און [illegible] ... 1.25 ... [illegible]
אינזעראטען-פרײַז: פאר א מילימעטער-שורה [illegible] ... 60% טײַערער ... 160% טײַערער [illegible]
Redaktor-wydawca E. Hamburski
Tłocznia E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 16